

با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

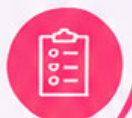

ایران توشه

توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

دانلود رایگان آزمون های آزمایشی
قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...

دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس

دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی
(نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی

دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی
و شب امتحانی

همه چیز
برای موفقیت
تو!

Google

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

کافیست هر فایلی که نیاز دارید
را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام حسابداری بهای تمام شده و مالیاتی پایه‌ی دوازدهم پودمان اول

عنوان فصل: خرید و مصرف مواد

از صفحه‌ی ۱ تا صفحه‌ی ۹۶ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل خرید و مصرف مواد آمده است. مباحث فصل: مستندات خرید، ثبت خرید مواد، کاردکس، برگ سفارش، مراکز هزینه، روش‌های FIFO و میانگین، ثبت مصرف مواد

تهیه شده در ایران توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱	صفحه ۰۴ فعالیت — طبقه‌بندی واحدهای اقتصادی	۸
۲	صفحه ۰۴ فعالیت — تحقیق درباره‌ی واحدهای تولیدی شهر	۸
۳	صفحه ۰۴ فعالیت — هزینه‌های تولید محصول	۹
۴	صفحه ۰۵ فعالیت — مواد و دستمزد مستقیم	۹
۵	صفحه ۰۵ فعالیت — مواد به‌کاررفته در کالاهای بسته‌بندی‌شده	۱۰
۶	صفحه ۰۶ فعالیت — ویژگی‌های مواد مستقیم	۱۰
۷	صفحه ۰۶ فعالیت — ویژگی‌های مواد غیرمستقیم	۱۰
۸	صفحه ۰۶ فعالیت — مواد مستقیم و غیرمستقیم محصولات	۱۱
۹	صفحه ۰۷ فعالیت — تکمیل فرم استعلام بها	۱۱
۱۰	صفحه ۰۹ فعالیت — پاسخ فروشنده به استعلام بها	۱۲
۱۱	صفحه ۱۰ فعالیت — صدور فاکتور فروش	۱۳
۱۲	صفحه ۱۱ فعالیت — صدور رسید انبار	۱۴
۱۳	صفحه ۱۳ فعالیت — سیستم‌های نگهداری موجودی	۱۵
۱۴	صفحه ۱۴ فعالیت — بهای هر واحد مواد با هزینه‌ی حمل	۱۶

۱۵	صفحه ۱۴۰ فعالیت — ثبت خرید نقدی مواد	۱۶
۱۶	صفحه ۱۵۰ فعالیت — ثبت خرید نسیه‌ی مواد	۱۷
۱۷	صفحه ۱۵۰ فعالیت — ثبت خرید نقد و نسیه	۱۷
۱۸	صفحه ۱۶۰ فعالیت — ثبت خرید از محل پیش‌پرداخت	۱۸
۱۹	صفحه ۱۷۰ فعالیت — ثبت هزینه‌ی حمل مواد خریداری‌شده	۱۹
۲۰	صفحه ۲۱۰ فعالیت — هزینه‌های حمل	۱۹
۲۱	صفحه ۲۱۰ کار عملی — ثبت رویدادهای خرید مواد ب	۱۹
۲۲	صفحه ۲۳۰ فعالیت — کارت انبار مواد	۲۲
۲۳	صفحه ۲۴۰ فعالیت — کارت حساب مواد	۲۲
۲۴	صفحه ۲۸۰ فعالیت — کارت مشخصات موجودی	۲۳
۲۵	صفحه ۲۹۰ فعالیت — ثبت در کارت انبار و کارت حساب مواد	۲۳
۲۶	صفحه ۳۷۰ فعالیت — مطابقت کارت حساب، معین و کنترل	۲۴
۲۷	صفحه ۳۹۰ فعالیت — نکات برگ سفارش خرید	۲۵
۲۸	صفحه ۳۹۰ فعالیت — حد تجدید سفارش	۲۶
۲۹	صفحه ۳۹۰ فعالیت — محاسبه‌ی حد تجدید سفارش	۲۶
۳۰	صفحه ۴۰۰ فعالیت — محاسبه‌ی حداقل موجودی مواد ب	۲۶

۳۱	صفحه ۰۴۰ فعالیت — عوامل هزینه‌ی هر بار سفارش	۲۷
۳۲	صفحه ۰۴۱ فعالیت — عوامل هزینه‌ی نگهداری مواد	۲۷
۳۳	صفحه ۰۴۱ فعالیت — باصرفه‌ترین مقدار سفارش	۲۷
۳۴	صفحه ۰۴۱ فعالیت — تعداد دفعات سفارش مقرون به صرفه	۲۸
۳۵	صفحه ۰۴۲ فعالیت — مقدار سفارش و دفعات سفارش مواد ج	۲۸
۳۶	صفحه ۰۴۲ فعالیت — دفعات گردش موجودی	۲۸
۳۷	صفحه ۰۴۲ فعالیت — دوره‌ی گردش موجودی	۲۹
۳۸	صفحه ۰۴۳ فعالیت — گردش موجودی مواد ب	۲۹
۳۹	صفحه ۰۴۳ فعالیت — حداکثر موجودی مواد	۲۹
۴۰	صفحه ۰۴۴ فعالیت — حداکثر موجودی مواد ب	۲۹
۴۱	صفحه ۰۴۷ فعالیت — مفهوم هزینه	۳۰
۴۲	صفحه ۰۴۷ فعالیت — تفاوت هزینه، زیان و بها	۳۰
۴۳	صفحه ۰۴۸ فعالیت — دلیل طبقه‌بندی هزینه‌ها	۳۱
۴۴	صفحه ۰۴۹ فعالیت — هزینه‌های سرمایه‌ای و جاری	۳۱
۴۵	صفحه ۰۵۰ فعالیت — هزینه‌های متغیر، ثابت و نیمه‌متغیر	۳۱
۴۶	صفحه ۰۵۰ فعالیت — ویژگی‌های هزینه‌های متغیر	۳۱

۴۷	صفحه ۵۱ . فعالیت — ویژگی‌های هزینه‌های ثابت	۳۲
۴۸	صفحه ۵۲ . فعالیت — بهای اولیه و هزینه‌ی تبدیل	۳۲
۴۹	صفحه ۵۳ . فعالیت — بهای اولیه و هزینه‌های مستقیم	۳۲
۵۰	صفحه ۵۳ . فعالیت — دواير توليدي و پشتيباني	۳۳
۵۱	صفحه ۵۴ . فعالیت — تفکیک مراکز هزینه	۳۳
۵۲	صفحه ۵۶ . فعالیت — برگ درخواست مواد	۳۳
۵۳	صفحه ۵۶ . فعالیت — درخواست مواد به‌عنوان دستور کتبی	۳۴
۵۴	صفحه ۵۷ . فعالیت — تطبیق حواله‌ی انبار با درخواست مواد	۳۴
۵۵	صفحه ۶۱ . فعالیت — روش‌های بهای تمام‌شده‌ی موجودی طبق استاندارد ۸	۳۵
۵۶	صفحه ۶۱ . فعالیت — بند ۳۰ استاندارد ۸ و روش LIFO	۳۵
۵۷	صفحه ۶۳ . فعالیت — برگشت از تولید در روش فایفو	۳۵
۵۸	صفحه ۶۵ . کار عملی — کاردکس مواد م به روش فایفو	۳۶
۵۹	صفحه ۶۷ . کار عملی — کاردکس مواد چ به روش میانگین	۳۷
۶۰	صفحه ۶۹ . فعالیت — موجودی اول دوره ۱۳۹۷	۳۹
۶۱	صفحه ۶۹ . فعالیت — ریالی کردن حواله‌ی انبار	۳۹
۶۲	صفحه ۷۵ . فعالیت — حساب کالای در جریان ساخت	۴۰

۴۰		صفحه ۷۵ - فعالیت - حساب‌های بدهکار هنگام صدور مواد	۶۳
۴۰		صفحه ۷۶ - فعالیت - ثبت صدور مواد مستقیم	۶۴
۴۱		صفحه ۷۷ - فعالیت - دلایل برگشت مواد از تولید	۶۵
۴۱		صفحه ۷۷ - بحث گروهی - سایر دلایل برگشت مواد	۶۶
۴۱		صفحه ۷۸ - فعالیت - ثبت برگشت مواد از تولید	۶۷
۴۲		صفحه ۸۶ - کار عملی - کاردکس و اسناد مواد ت (اسلام‌آباد)	۶۸
۴۷		صفحه ۸۶ - کار عملی - کاردکس و اسناد مواد س (سبزوار)	۶۹
۵۳		صفحه ۸۸ - فعالیت - حساب معین انبار	۷۰
۵۳		صفحه ۸۸ - فعالیت - حساب معین روش میانگین موزون	۷۱
۵۴		صفحه ۸۹ - فعالیت - تطبیق مانده‌ی کاردکس با معین	۷۲
۵۴		صفحه ۹۳ - فعالیت - مقایسه‌ی نتایج فایفو و میانگین	۷۳
۵۴		صفحه ۹۳ - کار عملی - مواد ق از دبیل به روش فایفو	۷۴
۵۸		صفحه ۹۴ - کار عملی - مواد د اهواز به روش میانگین	۷۵

نمودار زیر را کامل کنید.

(انواع واحدهای اقتصادی براساس نوع فعالیت: - - خدماتی)

واحدهای اقتصادی براساس نوع فعالیت به سه دسته‌ی تولیدی، بازرگانی (تجاری) و خدماتی تقسیم می‌شوند:

انواع واحدهای اقتصادی براساس نوع فعالیت

نوع واحد	نوع فعالیت	مثال
تولیدی	مواد و سایر اقلام مورد نیاز را خریداری می‌کند و آن‌ها را به کالای ساخته شده تبدیل می‌کند.	تولیدکنندگان خودرو، تلفن همراه، مواد غذایی و رایانه
بازرگانی (تجاری)	کالا را از تولیدکننده یا عمده‌فروش می‌خرد و بدون تغییر ماهیت آن را می‌فروشد.	فروشگاه‌های لوازم خانگی، پوشاک و مواد غذایی
خدماتی	به جای کالا، خدمت ارائه می‌دهد و درآمد خود را از فروش خدمت به دست می‌آورد.	بانک، بیمه، آموزشگاه، حمل و نقل و درمانگاه

تحقیق کنید در شهر شما چند واحد تولیدی مشغول به فعالیت هستند. مواد مورد مصرف و کالاهای تولیدی آن‌ها را در جدول زیر وارد کنید.

پاسخ نمونه (با توجه به شهر هر هنرجو متفاوت است؛ هنرجو باید واحدهای تولیدی واقعی شهر خود را بنویسد):

ردیف	واحد تولیدی	مواد مورد مصرف	کالای تولیدی
۱	نانوایی	آرد، نمک، مایع خمیر و ...	نان
۲	کارگاه نجاری	چوب، چسب، پیچ و رنگ	میز و صندلی
۳	کارخانه لبنیات	شیر خام، مایه ماست، بسته‌بندی	ماست و پنیر
۴	کارگاه تولید کفش	چرم، زیبره، چسب و نخ	کفش
۵	کارخانه تولید بلوک	سیمان، ماسه، شن	بلوک سیمانی

آیا هزینه‌های تولید محصول را می‌شناسید؟ تحقیق کنید برای ساخت یک محصول چه هزینه‌هایی انجام می‌شود و نتایج را با سایر هنرجویان به اشتراک بگذارید.

برای ساخت هر محصول سه گروه هزینه انجام می‌شود (هزینه‌های ساخت):

۱. **هزینه‌ی مواد مستقیم:** بهای موادی که بخش اصلی محصول را تشکیل می‌دهند (مثلاً آرد برای نان).
 ۲. **هزینه‌ی دستمزد مستقیم:** حقوق و دستمزد کارگرانی که مستقیماً مواد را به کالای ساخته شده تبدیل می‌کنند.
 ۳. **هزینه‌های غیرمستقیم تولید (سربار ساخت):** سایر هزینه‌های تولید مانند مواد غیرمستقیم (گریس و روغن ماشین‌آلات)، دستمزد غیرمستقیم (سرکارگر، نگهبان)، استهلاک ماشین‌آلات، اجاره، بیمه، برق و تعمیرات کارخانه.
- جمع این سه گروه هزینه، «بهای تمام شده‌ی» محصول را تشکیل می‌دهد.

جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	واحد تولیدی	محصول تولیدی	مواد مستقیم	دستمزد مستقیم
۱	تولیدی کفش چرمی	کفش چرمی	چرم	دستمزد استادان و کارگران خط مستقیم تولید
۲	کارخانه ذوب آهن	آهن و فولاد (شمش، تیرآهن، ورق)	سنگ آهن، زغال سنگ، کک شو (کک)، سنگ آهک	دستمزد کارگران و اپراتورهای کوره، ریخته‌گری و نورد
۳	کارخانه خودروسازی	خودرو	ورق فولادی، موتور و قطعات اصلی، شیشه	دستمزد کارگران خط جوشکاری، رنگ و مونتاژ
۴	کارخانه تولید رب گوجه‌فرنگی	رب گوجه‌فرنگی	گوجه‌فرنگی	دستمزد کارگران خط شست‌وشو، پخت و بسته‌بندی
۵	تولیدی رایانه	رایانه	مادربرد، پردازنده، حافظه، قاب و صفحه‌نمایش	دستمزد کارگران خط مونتاژ و آزمون

براساس اطلاعات روی جلد کالاها تحقیق کنید چه موادی در تولید آنها به کار رفته است و سپس جدول زیر را کامل کنید.

پاسخ نمونه (هنرجو باید اطلاعات روی بسته‌ی کالاها را بنویسد که خودش بررسی کرده است):

ردیف	نام کالا	مواد به کار رفته در کالا
۱	بیسکویت	آرد گندم، شکر، روغن نباتی، شیر خشک، تخم مرغ، نمک، جوش شیرین
۲	ماست	شیر، مایه ماست (کشت میکروبی)، شیر خشک
۳	نوشابه گازدار	آب، شکر، گاز کربنیک، اسید فسفریک، رنگ کارامل، اسانس
۴	رب گوجه فرنگی	گوجه فرنگی، نمک، اسید سیتریک

تحقیق کنید مواد مستقیم چه ویژگی‌هایی دارند. نتایج را با سایر هنرجویان بررسی کنید.

- قسمت‌های اصلی محصول را تشکیل می‌دهند و جزء جدایی‌ناپذیر کالای ساخته شده هستند.
- به آسانی و به‌طور مستقیم می‌توان آنها را به یک واحد محصول یا سفارش نسبت داد (ردیابی آنها ساده است).
- بهای آنها نسبت به کل ارزش محصول قابل توجه است، به‌طوری که تفکیک و نسبت دادن آنها مقرون به صرفه است.
- مقدار مصرف آنها معمولاً با میزان تولید رابطه‌ی مستقیم دارد (هزینه‌ی متغیر هستند).
- مثال: آرد در نان، چوب در میز چوبی، چرم در کفش چرمی.

تحقیق کنید مواد غیرمستقیم چه ویژگی‌هایی دارند. نتایج را با سایر هنرجویان بررسی کنید.

- مستقیماً در ساخت محصول دخالت ندارند (مانند گریس و روغن ماشین‌آلات) یا اگر در ساخت محصول به کار رفته‌اند، بهای ناچیز آنها نسبت به مواد مستقیم، تفکیک و تسهیم آنها را غیرمقرون به صرفه می‌کند (مانند چسب و نخ در کفش).
- نسبت دادن آنها به یک واحد محصول دشوار یا پرهزینه است.

- هزینه‌ی آن‌ها جزو سربار ساخت (هزینه‌های غیرمستقیم تولید) محسوب و از طریق نرخ سربار به محصولات تسهیم می‌شود.
- مثال: ملزومات کارخانه، گریس و روغن، چسب، نخ، پیچ و میخ ریز.

فعالیت

صفحه ۶

۸

جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	محصول	مواد مستقیم	مواد غیرمستقیم
۱	کیف چرمی	چرم	نخ، چسب، فلز
۲	بلوک سیمانی	سیمان، ماسه و شن	آب، روغن قالب
۳	کتاب	کاغذ	چسب، نخ صحافی، جوهر چاپ، منگنه
۴	توپ فوتبال	چرم مصنوعی (روکش) و تیوپ لاستیکی	نخ، چسب، رنگ و لیبل

فرض: موادی که بخش اصلی محصول را می‌سازند و بهای قابل توجه دارند «مستقیم» و ملزومات کم‌بها «غیرمستقیم» دسته‌بندی شده‌اند.

فعالیت

صفحه ۷

۹

با توجه به فرم درخواست خرید داده شده، فرم استعلام بها را کامل کنید.

(فرم درخواست خرید مواد - تولیدی مواد غذایی تهران - تاریخ درخواست: ۹۶/۳/۱۲ - واحد درخواست‌کننده: انبار - شماره‌ی درخواست: ۴۷۲۵ - ردیف ۱: شکر، کیلوگرم، ۲۰۰؛ ردیف ۲: رنگ کارامل، لیتر، ۱۰۰؛ ردیف ۳: اسید فسفریک، لیتر، ۱۰۰)

نوشته‌ای برای موفقیت

فرم استعلام بها را خریدار (تولیدی مواد غذایی تهران) تنظیم و برای چند فروشنده ارسال می‌کند. اقلام، واحد و مقدار را از فرم درخواست خرید می‌گیریم؛ ستون‌های «ارزش واحد» و «ارزش کل» را فروشنده پر می‌کند. اطلاعات نمونه (فرضی) با حرف «ف» مشخص شده است.

فرم استعلام بها - تولیدی مواد غذایی تهران

عنوان	مقدار
تاریخ / شماره	۱۸۴ / ۹۶ / ۳ / ۱۳ (نمونه)
به شرکت	شرکت فروشندهی نمونه (فرضی) - آدرس، تلفن، شمارهی ثبت و کد اقتصادی فروشنده
پیوست	فرم درخواست خرید شمارهی ۴۷۲۵
روش خرید	استعلام (مناقصه‌ی محدود)

اقلام مورد استعلام

ردیف	شماره‌ی درخواست	عنوان کالا	واحد	تعداد	ارزش واحد (ریال)	ارزش کل (ریال)	زمان تحویل
۱	۴۷۲۵	شکر	کیلوگرم	۲۰۰	(فروشنده می‌نویسد)	(فروشنده می‌نویسد)	(فروشنده می‌نویسد)
۲	۴۷۲۵	رنگ کارامل	لیتر	۱۰۰	(فروشنده می‌نویسد)	(فروشنده می‌نویسد)	(فروشنده می‌نویسد)
۳	۴۷۲۵	اسید فسفریک	لیتر	۱۰۰	(فروشنده می‌نویسد)	(فروشنده می‌نویسد)	(فروشنده می‌نویسد)

- شرح و مشخصات فنی: شکر درجه‌ی یک؛ رنگ کارامل خوراکی؛ اسید فسفریک خوراکی (مطابق استاندارد).
- پایین فرم: زمان مورد نیاز برای تحویل ۱۰ روز کاری؛ مدت اعتبار پیشنهاد ۱۵ روز؛ محل تحویل: انبار کارخانه؛ شرایط پرداخت: نقدی.
- امضای مدیر خرید و مهر و امضای فروشنده در انتهای فرم قرار می‌گیرد.

توشه‌ای برای موفقیت

فعالیت

صفحه ۹

۱۰

با توجه به فرم استعلام بهای ارسال شده توسط شرکت تولیدی مواد غذایی تهران به شرکت‌های فروشنده‌ی مواد، از طریق تکمیل فرم زیر، پاسخ استعلام یکی از شرکت‌های فروشنده را انجام دهید.

فروشنده قیمت اقلام را با مالیات بر ارزش افزوده (۹٪ طبق مثال‌های کتاب) اعلام می‌کند. قیمت‌ها و اطلاعات شرکت فروشنده فرضی و نمونه است.

پاسخ استعلام بها

عنوان	مقدار
شرکت / تاریخ / شماره	شرکت فروشنده‌ی نمونه (فرضی) / ۳۲۱ / ۹۶/۳/۱۵
به	تولیدی مواد غذایی تهران
پیوست	عطف به نامه‌ی شماره‌ی ۱۸۴ مورخ ۹۶/۳/۱۳

قیمت کالاهای درخواستی

ردیف	شرح کالا	واحد	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت (ریال)	مالیات بر ارزش افزوده	جمع کل (ریال)
۱	شکر	کیلوگرم	۲۰۰	۳۶,۰۰۰	۷,۲۰۰,۰۰۰	۶۴۸,۰۰۰	۷,۸۴۸,۰۰۰
۲	رنگ کارامل	لیتر	۱۰۰	۸۵,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰	۷۶۵,۰۰۰	۹,۲۶۵,۰۰۰
۳	اسید فسفریک	لیتر	۱۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۸۰,۰۰۰	۱۳,۰۸۰,۰۰۰
	جمع کل				۲۷,۷۰۰,۰۰۰	۲,۴۹۳,۰۰۰	۳۰,۱۹۳,۰۰۰

- مدت اعتبار این فرم حداکثر ۱۵ روز از تاریخ تنظیم آن است.
- هرگونه افزایش قیمت بعد از پایان اعتبار به عهده‌ی خریدار است.
- هزینه‌ی حمل از کارخانه تا مقصد به عهده‌ی خریدار است.
- مبلغ فوق به حساب جاری فروشنده (شماره‌ی حساب و بانک در فرم نوشته می‌شود) واریز و فیش آن به دفتر فروشنده ارائه شود. فرم با مهر و امضای مسئول فروش تکمیل می‌شود.

ایران نوشتن
نوشته‌ای برای موفقیت

فعالیت

صفحه ۱۰

۱۱

با توجه به فرم تکمیل شده‌ی استعلام بها در فعالیت قبل، با فرض این که خریدار استعلام بها را تأیید کرده و درخواست خرید را به فروشنده ارسال کرده باشد، فاکتور فروش را صادر کنید.

فروشنده براساس پیشنهاد تأییدشده، «صورتحساب فروش کالا و خدمات» صادر می‌کند. اطلاعات هویتی نمونه (فرضی) است؛ مبالغ از فعالیت قبل گرفته شده است.

صورتحساب فروش کالا و خدمات

عنوان	مقدار
/ شماره‌ی سریال تاریخ	۹۶/۳/۱۸ / ۱۰۲۵
مشخصات فروشنده	شرکت فروشنده‌ی نمونه (فرضی)؛ شماره‌ی اقتصادی، شماره‌ی ثبت، نشانی و کدپستی ده‌رقمی در فرم نوشته می‌شود
مشخصات خریدار	تولیدی مواد غذایی تهران؛ شماره‌ی اقتصادی، شماره‌ی ثبت، نشانی و کدپستی ده‌رقمی
شرایط و نحوه‌ی فروش	نقدی

مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله (مبلغ تخفیف: صفر)

ردیف	شرح کالا	مقدار (با واحد)	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل پس از تخفیف	مالیات و عوارض	+ جمع مبلغ کل مالیات
۱	شکر	۲۰۰ کیلوگرم	۳۶,۰۰۰	۷,۲۰۰,۰۰۰	۶۴۸,۰۰۰	۷,۸۴۸,۰۰۰
۲	رنگ کارامل	۱۰۰ لیتر	۸۵,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰	۷۶۵,۰۰۰	۹,۲۶۵,۰۰۰
۳	اسید فسفریک	۱۰۰ لیتر	۱۲۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۸۰,۰۰۰	۱۳,۰۸۰,۰۰۰
	جمع کل			۲۷,۷۰۰,۰۰۰	۲,۴۹۳,۰۰۰	۳۰,۱۹۳,۰۰۰

در پایان صورتحساب مهر و امضای فروشنده و خریدار درج می‌شود. کدهای کالا را فروشنده از فهرست کالاهای خود (یا شناسه‌ی کالا) می‌نویسد.

توشه‌ای برای موفقیت

فعالیت

صفحه ۱۱

۱۲

با توجه به فاکتور فروش فعالیت ۱۱، فرم رسید انبار را صادر کنید.

هنگام تحویل کالا، انباردار پس از شمارش و کنترل کیفیت، رسید انبار را براساس فاکتور تنظیم می‌کند؛ قسمت نرخ و مبلغ را حسابداری تکمیل می‌کند. نرخ و مبلغ، بدون مالیات بر ارزش افزوده‌ی قابل استرداد، به بهای تمام‌شده‌ی مواد منظور می‌شود. اطلاعات هویتی نمونه (فرضی) است.

رسید دائم انبار - تولیدی مواد غذایی تهران

عنوان	مقدار
شماره‌ی سفارش خرید / نام فروشنده	۱۸۴ / شرکت فروشنده‌ی نمونه (فرضی)
شماره و تاریخ رسید موقت	۵۱۰ / ۹۶/۳/۱۹
شماره و تاریخ رسید دائم	۷۲۳ / ۹۶/۳/۲۰
انبار / شماره و تاریخ سند حسابداری	انبار مواد / ۱۲۰۴ / ۹۶/۳/۲۰

اقدام رسید

ردیف	شرح کالا	واحد	مقدار (انبار)	نرخ (حسابداری)	مبلغ کل (حسابداری)
۱	شکر	کیلوگرم	۲۰۰	۳۶,۰۰۰	۷,۲۰۰,۰۰۰
۲	رنگ کارامل	لیتر	۱۰۰	۸۵,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰
۳	اسید فسفریک	لیتر	۱۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
	جمع				۲۷,۷۰۰,۰۰۰

- اقدام فوق تحت برنامه‌ی شماره‌ی ... با کامیون ... تحویل گردید؛ نام و امضای تحویل گیرنده در قسمت انبار درج می‌شود.
- تأیید سرپرست انبارها: بله. ثبت در کارت موجودی (کارت انبار): بله؛ ثبت در کارت سفارش: بله؛ ثبت در کارت حسابداری (کارت حساب مواد): بله.
- توزیع نسخه‌ها: ۱ تحویل دهنده، ۲ حسابداری، ۳ تدارکات، ۴ کاردکس مرکزی.

ایران توئشه
تولیدی مواد غذایی
موفقیت

فعالیت

صفحه ۱۳

۱۳

انواع سیستم‌های نگهداری و ثبت موجودی مواد را نام ببرید.

- ۱. سیستم ادواری: موجودی مواد فقط در پایان دوره با شمارش عینی تعیین می‌شود و در طول دوره ثبت دائمی از مصرف و موجودی وجود ندارد.
- ۲. سیستم دائمی: با حساب «کنترل موجودی مواد» و کاردکس (کارت انبار و کارت حساب مواد)، ورود و خروج و موجودی در هر لحظه ثبت و قابل کنترل است. کتاب براساس همین سیستم کار می‌کند.

شرکت تولیدی سیروان ۵۰۰ واحد مواد الف را به نرخ هر واحد ۹,۰۰۰ ریال خریداری کرده و مبلغ ۲۱۸,۰۰۰ ریال بابت حمل آن (با احتساب مالیات بر ارزش افزوده) پرداخت نمود. مطلوب است: محاسبه ی بهای هر واحد از مواد مذکور.

هزینه ی حمل مواد خریداری شده جزو بهای تمام شده ی مواد است، ولی مالیات بر ارزش افزوده ی آن قابل استرداد است و به بهای مواد اضافه نمی شود. با نرخ ۹٪ مالیات:

محاسبه ی بهای تمام شده

شرح	محاسبه	مبلغ (ریال)
بهای خرید مواد	$۹,۰۰۰ \times ۵۰۰$	۴,۵۰۰,۰۰۰
هزینه ی حمل بدون مالیات	$۲۱۸,۰۰۰ \div ۱,۰۹$	۲۰۰,۰۰۰
مالیات بر ارزش افزوده ی حمل (قابل استرداد)	$۲۰۰,۰۰۰ \times ۹\%$	۱۸,۰۰۰
بهای تمام شده ی مواد خریداری شده	$۴,۵۰۰,۰۰۰ + ۲۰۰,۰۰۰$	۴,۷۰۰,۰۰۰
بهای هر واحد	$۴,۷۰۰,۰۰۰ \div ۵۰۰$	۹,۴۰۰

بهای هر واحد مواد الف برابر ۹,۴۰۰ ریال است.

شرکت تولیدی دهلران مقدار ۹۰۰ کیلوگرم مواد مورد نیاز خود را به نرخ هر کیلو ۱۵,۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری نموده است. سند حسابداری این رویداد را کامل کنید.

بهای خرید: $۱۵,۰۰۰ \times ۹۰۰ = ۱۳,۵۰۰,۰۰۰$ ریال؛ مالیات بر ارزش افزوده (۹٪): ۱,۲۱۵,۰۰۰ ریال؛ جمع پرداختی: ۱۴,۷۱۵,۰۰۰ ریال.

سند خرید نقدی - تولیدی دهلران

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۳,۵۰۰,۰۰۰	
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱,۲۱۵,۰۰۰	
موجودی نقد		۱۴,۷۱۵,۰۰۰
جمع	۱۴,۷۱۵,۰۰۰	۱۴,۷۱۵,۰۰۰

شرح سند: بابت خرید ۹۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۱۵,۰۰۰ ریال به صورت نقد.

فعالیت

صفحه ۱۵

۱۶

شرکت تولیدی شیراز مقدار ۸۰۰ کیلوگرم مواد مورد نیاز خود را به نرخ هر کیلو ۲۵,۰۰۰ ریال به صورت نسیه خریداری نموده است. سند حسابداری این رویداد را کامل کنید.

بهای خرید: $۲۵,۰۰۰ \times ۸۰۰ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال؛ مالیات (۹٪): ۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال؛ بدهی به فروشندگان: ۲۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال.

سند خرید نسیه - تولیدی شیراز

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱,۸۰۰,۰۰۰	
حساب‌های پرداختنی		۲۱,۸۰۰,۰۰۰
جمع	۲۱,۸۰۰,۰۰۰	۲۱,۸۰۰,۰۰۰

شرح سند: بابت خرید ۸۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۲۵,۰۰۰ ریال به صورت نسیه.

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

فعالیت

صفحه ۱۵

۱۷

شرکت تولیدی آبدانان مقدار ۱,۰۰۰ کیلوگرم مواد مورد نیاز خود را به نرخ هر کیلو ۳۵,۰۰۰ ریال خریداری نموده است و ۴۰٪ فاکتور را نقد پرداخت نمود و متعهد گردید بقیه مبلغ خرید را یک ماه بعد پرداخت نماید. سند حسابداری این رویداد را تکمیل نمایید.

بهای خرید: $۳۵,۰۰۰ \times ۱,۰۰۰ = ۳۵,۰۰۰,۰۰۰$ ؛ مالیات (۹٪): ۳,۱۵۰,۰۰۰؛ جمع فاکتور = ۳۸,۱۵۰,۰۰۰ ریال. پرداخت نقد ۴۰٪ فاکتور = ۱۵,۲۶۰,۰۰۰ ریال؛ باقی مانده (۶۰٪) = ۲۲,۸۹۰,۰۰۰ ریال به صورت حساب پرداختنی.

سند خرید نقد و نسبه - تولیدی آبدانان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۳۵,۰۰۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۳,۱۵۰,۰۰۰	
موجودی نقد		۱۵,۲۶۰,۰۰۰
حساب‌های پرداختنی		۲۲,۸۹۰,۰۰۰
جمع	۳۸,۱۵۰,۰۰۰	۳۸,۱۵۰,۰۰۰

شرح سند: بابت خرید ۱,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۳۵,۰۰۰ ریال؛ ۴۰٪ نقد و بقیه نسبه.

فعالیت

صفحه ۱۶

۱۸

شرکت تولیدی سروش مقدار ۱,۴۰۰ کیلوگرم مواد مورد نیاز خود را به نرخ هر کیلوگرم ۵,۵۰۰ ریال، خریداری نموده است. برای تسویه این خرید از محل پیش‌پرداخت قبلی مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال محاسبه گردید و بقیه مبلغ فاکتور نقداً پرداخت گردید. سند حسابداری این رویداد را کامل کنید.

بهای خرید: $۱,۴۰۰ \times ۵,۵۰۰ = ۷,۷۰۰,۰۰۰$ ؛ مالیات (۹٪) = $۶۹۳,۰۰۰$ ؛ جمع فاکتور = $۸,۳۹۳,۰۰۰$ ریال. پس از کسر پیش‌پرداخت ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال، مبلغ $۴,۳۹۳,۰۰۰$ ریال نقد پرداخت می‌شود.

سند خرید از محل پیش‌پرداخت - تولیدی سروش

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۷,۷۰۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۶۹۳,۰۰۰	
پیش‌پرداخت خرید مواد		۴,۰۰۰,۰۰۰
موجودی نقد		۴,۳۹۳,۰۰۰
جمع	۸,۳۹۳,۰۰۰	۸,۳۹۳,۰۰۰

شرح سند: بابت خرید ۱,۴۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلوگرم ۵,۵۰۰ ریال از محل پیش‌پرداخت قبلی و پرداخت نقدی بقیه.

شرکت تولیدی پویان مبلغ ۸,۷۲۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل مواد خریداری شده با احتساب ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده به صورت نقد پرداخت نمود. سند حسابداری این رویداد را کامل کنید.

مبلغ حمل بدون مالیات = $۸,۷۲۰,۰۰۰ \div ۱,۰۹ = ۸,۰۰۰,۰۰۰$ ریال؛ مالیات بر ارزش افزوده = $۸,۰۰۰,۰۰۰ \times ۹\% = ۷۲۰,۰۰۰$ ریال. هزینه حمل جزو بهای تمام شده‌ی مواد است و به بدهکار «کنترل موجودی مواد» می‌رود.

سند هزینه‌ی حمل مواد - تولیدی پویان

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۸,۰۰۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۷۲۰,۰۰۰	
موجودی نقد		۸,۷۲۰,۰۰۰
جمع	۸,۷۲۰,۰۰۰	۸,۷۲۰,۰۰۰

شرح سند: بابت پرداخت هزینه حمل مواد خریداری شده.

در مورد هزینه‌های حمل به داخل، حمل در داخل و حمل به خارج تحقیق کنید. نتیجه‌ی تحقیق را با سایر هنجاریان کلاس به اشتراک بگذارید.

نوع حمل	تعریف	رسیدگی حسابداری
حمل به داخل	هزینه‌ی انتقال مواد یا کالای خریداری شده از محل فروشنده تا انبار خریدار	جزو بهای تمام شده‌ی مواد (بدهکار کنترل موجودی مواد)
حمل در داخل	هزینه‌ی جابه‌جایی مواد و کالا در داخل کارخانه و بین انبارها و دوایر تولید	هزینه‌ی غیرمستقیم تولید (سربار ساخت)
حمل به خارج	هزینه‌ی ارسال کالای ساخته شده از کارخانه به مشتری	هزینه‌ی توزیع و فروش (هزینه‌ی تجاری، نه بهای تمام شده‌ی ساخت)

رویدادهای مالی زیر در مورد عملیات خرید مواد ب در شرکت تولیدی تربت حیدریه گزارش شده است:
۹۶/۱۰/۲ خرید ۱,۵۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۰۰ ریال به صورت نقد

۹۶/۱۰/۵ خرید ۳,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۱۰ ریال به صورت نسیه

۹۶/۱۰/۱۵ خرید ۲,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۱۵ ریال که ۲۵۰,۰۰۰ ریال آن به صورت نقد پرداخت شد و شرکت متعهد گردید بقیه‌ی مبلغ خرید را در آینده پرداخت کند.

۹۶/۱۰/۱۸ خرید ۴,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۲۰ ریال و صدور یک برگ سفته در وجه فروشنده به مبلغ کل محموله‌ی خریداری شده

۹۶/۱۰/۲۴ پرداخت مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروشنده بابت پیش‌پرداخت خرید مواد

۹۶/۱۱/۲ خرید ۵,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلوگرم ۸۲۵ ریال از محل پیش‌پرداخت تاریخ ۹۶/۱۰/۲۴ و پرداخت بقیه‌ی وجه محموله‌ی خریداری شده به فروشنده

۹۶/۱۲/۲۴ پرداخت مبلغ ۹۲۶,۵۰۰ ریال بابت هزینه‌ی حمل مواد خریداری شده با احتساب ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده

مطلوب است: صدور اسناد حسابداری رویدادهای مالی فوق با احتساب ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده

در همه‌ی خریدها مالیات بر ارزش افزوده ۹٪ بهای خرید است و به عنوان «سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده» ثبت می‌شود. هزینه‌ی حمل (بدون مالیات) = $۹۲۶,۵۰۰ \div ۱,۰۹ = ۸۵۰,۰۰۰$ ریال.

سند ۱ - ۹۶/۱۰/۲ - خرید ۱,۵۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۰۰ ریال به صورت نقد

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱,۲۰۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱۰۸,۰۰۰	
موجودی نقد		۱,۳۰۸,۰۰۰
جمع	۱,۳۰۸,۰۰۰	۱,۳۰۸,۰۰۰

سند ۲ - ۹۶/۱۰/۵ - خرید ۳,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۱۰ ریال به صورت نسیه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۲,۴۳۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۲۱۸,۷۰۰	
حساب‌های پرداختنی		۲,۶۴۸,۷۰۰
جمع	۲,۶۴۸,۷۰۰	۲,۶۴۸,۷۰۰

سند ۳ - ۹۶/۱۰/۱۵ - خرید ۲,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۱۵ ریال؛ ۲۵۰,۰۰۰ ریال نقد و بقیه نسبه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱,۶۳۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱۴۶,۷۰۰	
موجودی نقد		۲۵۰,۰۰۰
حساب‌های پرداختنی		۱,۵۲۶,۷۰۰
جمع	۱,۷۷۶,۷۰۰	۱,۷۷۶,۷۰۰

سند ۴ - ۹۶/۱۰/۱۸ - خرید ۴,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۲۰ ریال و صدور سفته به مبلغ کل محموله

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۳,۲۸۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۲۹۵,۲۰۰	
اسناد پرداختنی		۳,۵۷۵,۲۰۰
جمع	۳,۵۷۵,۲۰۰	۳,۵۷۵,۲۰۰

سند ۵ - ۹۶/۱۰/۲۴ - پرداخت ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت پیش‌پرداخت خرید مواد

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
پیش‌پرداخت خرید مواد	۲,۰۰۰,۰۰۰	
موجودی نقد		۲,۰۰۰,۰۰۰
جمع	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰

سند ۶ - ۹۶/۱۱/۲ - خرید ۵,۰۰۰ کیلوگرم مواد به نرخ هر کیلو ۸۲۵ ریال از محل پیش‌پرداخت ۹۶/۱۰/۲۴ و پرداخت بقیه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۴,۱۲۵,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۳۷۱,۲۵۰	
پیش‌پرداخت خرید مواد		۲,۰۰۰,۰۰۰
موجودی نقد		۲,۴۹۶,۲۵۰
جمع	۴,۴۹۶,۲۵۰	۴,۴۹۶,۲۵۰

سند ۷ - ۹۶/۱۲/۲۴ - پرداخت ۹۲۶,۵۰۰ ریال بابت هزینه حمل مواد خریداری شده

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۸۵۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۷۶,۵۰۰	
موجودی نقد		۹۲۶,۵۰۰
جمع	۹۲۶,۵۰۰	۹۲۶,۵۰۰

فعالیت

صفحه ۲۳

۲۲

تحقیق کنید کارت انبار مواد توسط چه واحدی تنظیم می‌گردد و چه اطلاعاتی در آن ثبت می‌شود.

- کارت انبار مواد را **واحد انبار (انباردار)** تکمیل و نگهداری می‌کند.
- اطلاعات سرکارت: نام و کد مواد، نوع یا مدل، واحد شمارش، شماره‌ی قفسه (محل نگهداری)، حداقل موجودی، حداکثر موجودی و حد تجدید سفارش.
- اطلاعات جدول: در ستون وارده تاریخ، شماره‌ی رسید انبار و مقدار؛ در ستون صادره تاریخ، شماره‌ی حواله‌ی انبار و مقدار؛ و در ستون موجودی، مقدار موجودی بعد از هر رویداد.
- کارت انبار فقط اطلاعات مقداری دارد و مقدار ریالی (نرخ و مبلغ) در آن ثبت نمی‌شود؛ موجودی آن باید همواره با مقدار موجودی کارت حساب مواد در حسابداری مطابقت داشته باشد.

فعالیت

صفحه ۲۴

۲۳

تحقیق کنید کارت حساب مواد توسط چه واحدی تنظیم می‌گردد و چه اطلاعاتی در آن ثبت می‌شود.

- کارت حساب مواد (کاردکس مقداری - ریالی) را **دایره‌ی حسابداری** براساس رسید انبار و حواله‌ی انبار تکمیل می‌کند.
- اطلاعات سرکارت: نام و کد مواد، نوع یا مدل، واحد شمارش، شماره‌ی قفسه، روش ارزیابی (فایفو یا میانگین)، حد تجدید سفارش و میزان سفارش.
- اطلاعات جدول: تاریخ و شرح رویداد؛ برای وارده، صادره و موجودی هر کدام مقدار، نرخ هر واحد و مبلغ کل. شماره‌ی رسید برای وارده و شماره‌ی حواله برای صادره درج می‌شود.
- مانده‌ی ریالی این کارت باید با مانده‌ی حساب معین همان ماده در دفتر معین موجودی مواد برابر باشد.

یک نمونه‌ی دیگر از کارت انبار مواد، کارت مشخصات موجودی است. کارت‌های مشخصات موجودی که غالباً به قفسه‌ها یا سایر محل‌های نگهداری مواد الصاق می‌گردد، دسترسی به مواد را در انبار سرعت می‌بخشد. در زیر نمونه‌ای از کارت مشخصات موجودی نشان داده می‌شود. ستون موجودی را کامل کنید.

(کارت مشخصات: شماره‌ی جنس ۵۶۵، واحد: تعداد، محل: قفسه‌ی شماره‌ی ۱۰، حداکثر موجودی ۱۲۰۰، شرح: پیچ شماره‌ی ۲، حداقل موجودی ۲۰۰؛ ۹/۲۱ وارده ۵۰۰ موجودی ۵۰۰؛ ۹/۲۴ صادره ۴۰۰؛ ۱۰/۵ وارده ۳۰۰)

تاریخ	وارده	صادر	موجودی	ملاحظات
۹/۲۱	۵۰۰		۵۰۰	
۹/۲۴		۴۰۰	۱۰۰ (۵۰۰ - ۴۰۰)	کمتر از حداقل موجودی (۲۰۰) است؛ باید سفارش خرید داده شود
۱۰/۵	۳۰۰		۴۰۰ (۱۰۰ + ۳۰۰)	بین حداقل (۲۰۰) و حداکثر (۱۲۰۰) موجودی است

فرض: عدد ۳۰۰ در ردیف ۱۰/۵ مقدار وارده است؛ زیرا موجودی ۱۰۰ بعد از ۹/۲۴ اجازه‌ی صدور ۳۰۰ را نمی‌دهد.

شرکت تولیدی ایران خریدهای زیر از مواد «ب» کد ۱۹۰۰۱۲ را انجام داده است.

۹۶/۸/۱ موجودی مواد «ب» ۲۴۰ عدد به نرخ هر عدد ۵,۰۰۰ ریال

۹۶/۸/۱۱ خرید ۴۰۰ عدد مواد «ب» به نرخ هر عدد ۶,۵۰۰ ریال به صورت نسیه طی رسید انبار شماره‌ی ۱۲۱۴

۹۶/۸/۱۴ خرید ۶۰۰ عدد مواد «ب» به نرخ هر عدد ۷,۰۰۰ ریال به صورت نقد طی رسید انبار شماره‌ی ۱۲۱۵

این رویدادها را در کارت انبار مواد و کارت حساب مواد ثبت کنید. **وفاقیت**

موجودی اول دوره $۵,۰۰۰ \times ۲۴۰ = ۱,۲۰۰,۰۰۰$ ؛ خرید ۸/۱۱ برابر $۶,۵۰۰ \times ۴۰۰ = ۲,۶۰۰,۰۰۰$ ؛ خرید ۸/۱۴ برابر $۷,۰۰۰ \times ۶۰۰ = ۴,۲۰۰,۰۰۰$ ریال. روش ارزیابی فایفو در نظر گرفته شده است (کتاب روش را نگفته است؛ چون صادره‌ای وجود ندارد، نتیجه با میانگین هم فرق ندارد جز نرخ موجودی).

شرکت تولیدی ایران - کارت انبار مواد (نام مواد: ب، کد: ۱۹۰۰۱۲، واحد شمارش: عدد)

تاریخ	شرح	شماره‌ی رسید انبار (وارده)	مقدار وارده	شماره‌ی حواله (صادره)	مقدار صادره	موجودی
۹۶/۸/۱	موجودی اول دوره		۲۴۰			۲۴۰
۹۶/۸/۱۱	خرید	۱۲۱۴	۴۰۰			۶۴۰
۹۶/۸/۱۴	خرید	۱۲۱۵	۶۰۰			۱,۲۴۰

شرکت تولیدی ایران - کارت حساب مواد (نام مواد: ب، کد: ۱۹۰۰۱۲، روش ارزیابی: فایفو)

تاریخ و شرح	وارده (مقدار×نرخ)	مبلغ وارده	صادره (مقدار×نرخ)	مبلغ صادره	موجودی (مقدار×نرخ)	مبلغ کل موجودی
۹۶/۸/۱ موجودی اول دوره	۲۴۰×۵,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰			۲۴۰×۵,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰
۹۶/۸/۱۱ خرید (رسید ۱۲۱۴)	۴۰۰×۶,۵۰۰	۲,۶۰۰,۰۰۰			۲۴۰×۵,۰۰۰	۳,۸۰۰,۰۰۰
					۴۰۰×۶,۵۰۰	
۹۶/۸/۱۴ خرید (رسید ۱۲۱۵)	۶۰۰×۷,۰۰۰	۴,۲۰۰,۰۰۰			۲۴۰×۵,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰
					۴۰۰×۶,۵۰۰	
					۶۰۰×۷,۰۰۰	

فعالیت

صفحه ۳۷

۲۶

با توجه به مثال قبل به سؤالات زیر پاسخ دهید:

۱ آیا اطلاعات ثبت شده در کارت حساب مواد و حساب معین مواد با یکدیگر هم خوانی و مطابقت دارد؟ آن‌ها را مقایسه کنید.

۲ اطلاعات حساب کنترل موجودی مواد چه رابطه‌ای با اطلاعات کاردکس مواد و حساب معین مواد دارد؟ آیا اطلاعات این اسناد یکدیگر را کنترل می‌کنند؟

۱) مقایسه‌ی کارت حساب مواد و حساب معین مواد

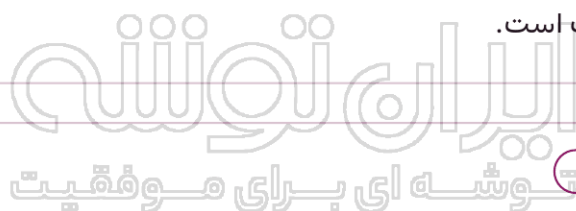
ماده	مانده‌ی کارت حساب مواد	مانده‌ی حساب معین	نتیجه
مواد الف	۴۴۵,۰۰۰ (۶۵,۰۰۰ + ۱۸۰,۰۰۰ + ۲۰۰,۰۰۰)	۴۴۵,۰۰۰	برابر
مواد ب	۴۴۰,۰۰۰ (۱۴۰,۰۰۰ + ۳۰۰,۰۰۰)	۴۴۰,۰۰۰	برابر

بله؛ مبالغ وارده در کارت حساب هر ماده (ستون وارده) دقیقاً همان مبالغ بدهکار شده در حساب معین آن ماده در سند حسابداری (ستون جزء) است و مانده‌ی هر دو برابر است.

۲) رابطه‌ی حساب کنترل با کاردکس و حساب معین

مبلغ (ریال)	شرح
۸۸۵,۰۰۰	مانده‌ی حساب کنترل موجودی مواد (دفتر کل) = ۶۵,۰۰۰ + ۳۲۰,۰۰۰ + ۵۰۰,۰۰۰
۴۴۵,۰۰۰	مانده‌ی حساب معین مواد الف
۴۴۰,۰۰۰	مانده‌ی حساب معین مواد ب
۸۸۵,۰۰۰	جمع مانده‌ی حساب‌های معین (= جمع مانده‌ی کاردکس‌ها)

مانده‌ی حساب کنترل در دفتر کل برابر جمع مانده‌ی حساب‌های معین و جمع مانده‌ی کارت‌های حساب مواد است. بنابراین این سه سند (دفتر کل، دفتر معین و کاردکس) یکدیگر را کنترل می‌کنند و هرگونه اختلاف نشان‌دهنده‌ی اشتباه در ثبت است.

فعالیت

صفحه ۳۹

۲۷

به نظر شما چه مواردی باید هنگام تکمیل برگ سفارش خرید مواد رعایت گردد؟

- نام، کد و مشخصات فنی مواد و واحد شمارش به‌درستی نوشته شود.
- مقدار سفارش به‌صورت اقتصادی (باصرفه‌ترین مقدار سفارش) تعیین شود، نه بیشتر و نه کمتر از نیاز.
- زمان سفارش براساس حد تجدید سفارش باشد تا قبل از تمام شدن موجودی، مواد وارد انبار شود و وقفه‌ای در تولید پیش نیاید.
- موجودی انبار از حداقل کمتر و از حداکثر بیشتر نشود (کنترل حداقل و حداکثر موجودی).
- مدت زمان تحویل، شرایط پرداخت، نام و مشخصات فروشنده و قیمت واحد (طبق استعلام بها و پیش فاکتور) درج شود.

- درخواست خرید قبلاً توسط مقام مجاز تأیید و اعتبار لازم تأمین شده باشد و برگ سفارش با امضای مسئولان مربوط صادر شود.

فعالیت

صفحه ۳۹

۲۸

تحقیق کنید حد تجدید سفارش به چه معنی است؟

حد تجدید سفارش مقدار یا تعداد موادی است که به محض کاهش موجودی انبار به آن میزان، باید برای خرید مجدد مواد سفارش داد تا تا رسیدن مواد جدید، موجودی انبار برای مصرف تولید کافی باشد.
فرمول: حد تجدید سفارش = حداکثر مصرف روزانه $\times$ حداکثر مدت وصول (تحويل) سفارش.

فعالیت

صفحه ۳۹

۲۹

اگر مصرف روزانه‌ی یک نوع مواد در یک کارخانه‌ی تولیدی بین ۳۵۰ کیلوگرم تا ۴۰۰ کیلوگرم، و مدت تحويل سفارش بین ۵۰ روز تا ۶۰ روز باشد، حد تجدید سفارش را محاسبه کنید.

حد تجدید سفارش = حداکثر مصرف روزانه $\times$ حداکثر مدت وصول = $۴۰۰ \times ۶۰ = ۲۴,۰۰۰$ کیلوگرم

فعالیت

صفحه ۴۰

۳۰

اطلاعات به‌دست‌آمده در مورد مواد (ب) در یک شرکت تولیدی عبارت است از:

۱ مدت وصول بین ۳۰ تا ۴۰ روز

۲ مصرف روزانه بین ۸۰ تا ۱۰۰ واحد

مطلوب است: محاسبه‌ی حداقل موجودی مواد (ب)

حد تجدید سفارش = $۴۰ \times ۱۰۰ = ۴,۰۰۰$ واحد

حداقل موجودی = حد تجدید سفارش - (متوسط مصرف روزانه $\times$ متوسط مدت تحويل)

متوسط مصرف روزانه = $(۸۰ + ۱۰۰) \div ۲ = ۹۰$ واحد؛ متوسط مدت تحويل = $(۳۰ + ۴۰) \div ۲ = ۳۵$ روز

حداقل موجودی = $۴,۰۰۰ - (۳۵ \times ۹۰) = ۳,۱۵۰ - ۴,۰۰۰ = ۸۵۰$ واحد

هزینه‌ی هر بار سفارش به چه عواملی بستگی دارد؟

- هزینه‌ی تهیه‌ی برگ‌های درخواست و سفارش خرید
- هزینه‌ی ثبت سفارش و هزینه‌های ثابت گشایش اعتبار
- هزینه‌ی تخلیه‌ی محموله‌های وارده به انبار و تهیه‌ی گزارش دریافت مواد
- هزینه‌ی رفع اشتباه در مقدار و کیفیت مواد وارده یا تأخیر در تحویل
- هزینه‌ی حسابداری مربوط به عملیات خرید و پرداخت وجه به فروشنده

هزینه‌ی نگهداری مواد به چه عواملی بستگی دارد؟

- هزینه‌های انبارداری (اجاره، حقوق انباردار، روشنایی، سردسازی و ...)
- هزینه‌ی بیمه‌ی مواد
- هزینه‌ی حمل‌ونقل در داخل انبار
- نشتنی، افت وزن و نابابی (فساد) موجودی‌ها
- هزینه‌ی فرصت سرمایه‌ی راکد در موجودی‌ها

اگر تعداد واحدهای مورد نیاز سالانه‌ی یک نوع مواد ۶,۰۰۰ واحد، هزینه‌ی هر بار سفارش ۱,۵۰۰ ریال، و قیمت خرید هر واحد مواد ۲۵۰ ریال و درصد هزینه‌ی نگهداری ۲۰٪ باشد، باصرفه‌ترین مقدار سفارش را محاسبه نمایید.

باصرفه‌ترین مقدار سفارش $= \sqrt{(۲ \times \text{مقدار نیاز سالانه} \times \text{هزینه‌ی هر بار سفارش}) \div (\text{درصد هزینه‌ی نگهداری} \times \text{قیمت خرید هر واحد})}$

$$= \sqrt{(۲ \times ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱,۵۰۰) \div (۲۰\% \times ۲۵۰)} = \sqrt{۳۶۰,۰۰۰} = ۶۰۰ \text{ واحد}$$

تعداد دفعات سفارش مقرون به صرفه چیست؟

این تعداد نشان می‌دهد کل مواد مورد نیاز سالانه طی چند مرحله سفارش باید خریداری شود تا از نظر اقتصادی به صرفه باشد.

تعداد دفعات سفارش مقرون به صرفه = تعداد مواد مورد نیاز طی دوره ÷ باصرفه‌ترین مقدار سفارش

یک شرکت تولیدی، سالانه، به تعداد ۸,۱۰۰ واحد مواد «ج» نیاز دارد که بهای خرید هر واحد آن ۲۰۰ ریال است. چنانچه هزینه‌ی هر بار سفارش ۱,۵۰۰ ریال و هزینه‌ی نگهداری ۱۵٪ باشد، باصرفه‌ترین مقدار سفارش و تعداد دفعات سفارش مقرون به صرفه را محاسبه کنید.

$$\text{باصرفه‌ترین مقدار سفارش} = \sqrt{\frac{(200 \times 15\%) \div (1,500 \times 8,100 \times 2)}{30 \div 24,300,000}} = \sqrt{810,000} = 900 \text{ واحد}$$

تعداد دفعات سفارش مقرون به صرفه = $900 \div 8,100 = 9$ دفعه در سال

دفعات گردش موجودی به چه معنی است و به چه عواملی بستگی دارد؟

دفعات گردش موجودی مواد نشان می‌دهد هر ماده در طول یک دوره چند بار جایگزین می‌شود (چند بار موجودی مصرف و دوباره تأمین می‌گردد). فرمول: مقدار مواد مصرف‌شده طی دوره ÷ متوسط موجودی مواد؛ و متوسط موجودی = (موجودی اول دوره + موجودی پایان دوره) ÷ ۲.

عوامل مؤثر: میزان مصرف مواد در دوره (برنامه‌ی تولید)، مقدار موجودی نگهداری‌شده در انبار (متوسط موجودی)، مدت تحویل سفارش، باصرفه‌ترین مقدار سفارش و نوع ماده (فسادپذیری). مصرف بیشتر یا موجودی کمتر، دفعات گردش را بیشتر می‌کند.

دوره‌ی گردش موجودی به چه معنی است؟

دوره‌ی گردش موجودی مدت زمانی است که مواد در انبار باقی می‌ماند؛ یعنی مدت توقف مواد در انبار از تاریخ ورود تا تاریخ صدور آن به تولید. فرمول: $۳۶۰ \div \text{دفعات گردش موجودی مواد (به روز)}$.

اطلاعات زیر در مورد مواد «ب» در شرکت تولیدی پاکل به دست آمده است:

موجودی مواد اول دوره ۸۰,۰۰۰ ریال

موجودی مواد پایان دوره ۲۰,۰۰۰ ریال

مواد مصرف شده طی دوره ۱۵۰,۰۰۰ ریال

دفعات گردش موجودی مواد و دوره‌ی گردش موجودی مواد را محاسبه کنید.

$$\text{متوسط موجودی مواد} = ۲ \div (۲۰,۰۰۰ + ۸۰,۰۰۰) = ۵۰,۰۰۰ \text{ ریال}$$

$$\text{دفعات گردش موجودی مواد} = ۵۰,۰۰۰ \div ۱۵۰,۰۰۰ = ۳ \text{ دفعه}$$

$$\text{دوره‌ی گردش موجودی مواد} = ۳۶۰ \div ۳ = ۱۲۰ \text{ روز}$$

آیا می‌دانید حداکثر موجودی مواد چیست؟

حداکثر موجودی مواد مقداری است که اگر موجودی مواد بیشتر از آن باشد، خساراتی مانند راکد ماندن سرمایه، ناباب شدن مواد و خطر تغییر مشخصات فنی مواد متوجه شرکت می‌شود.

حداکثر موجودی = (حداقل مصرف روزانه $\times$ حداقل مدت وصول) - باصرفه‌ترین مقدار سفارش + حد تجدید سفارش؛ به عبارت دیگر: حد تجدید سفارش + باصرفه‌ترین مقدار سفارش - (حداقل مصرف $\times$ حداقل مدت وصول). این رابطه در مثال کتاب ($۱۰,۶۰۰ = ۸,۴۰۰ - ۳,۰۰۰ + ۱۶,۰۰۰$) به کار رفته است.

اطلاعات زیر در مورد مواد «ب» از شرکت تولیدی دره‌شهر به دست آمده است:

۱ مدت وصول مواد بین ۳۰ تا ۴۰ روز

۲ مصرف روزانه‌ی مواد بین ۸۰ تا ۱۲۰ واحد

۳ باصرفه‌ترین مقدار سفارش ۴۲۰۰ واحد
مطلوب است: محاسبه‌ی حداکثر موجودی مواد

حد تجدید سفارش = حداکثر مصرف روزانه $\times$ حداکثر مدت وصول = $۴۰ \times ۱۲۰ = ۴,۸۰۰$ واحد
 حداقل مصرف در حداقل مدت وصول = $۳۰ \times ۸۰ = ۲,۴۰۰$ واحد
 حداکثر موجودی = $۲,۴۰۰ - ۴,۲۰۰ + ۴,۸۰۰ = ۶,۶۰۰$ واحد

فعالیت

صفحه ۴۷

۴۱

آیا می‌دانید هزینه به چه معنی است؟ توضیح دهید.

هزینه یعنی از دست دادن (مصرف یا فدا کردن) منابع به منظور دستیابی به هدفی مشخص، مانند کسب درآمد یا تولید کالا و خدمت؛ و برحسب واحد پول اندازه‌گیری می‌شود. به بیان حسابداری، هزینه عبارت است از کاهش در خالص دارایی‌ها (کاهش دارایی یا افزایش بدهی) در نتیجه‌ی استفاده از خدمات اقتصادی برای تحصیل درآمد، که طبق اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری شناسایی و اندازه‌گیری می‌شود.
 مثال: مصرف مواد در تولید، پرداخت حقوق کارکنان و استهلاک ماشین‌آلات.

فعالیت

صفحه ۴۷

۴۲

در مورد تفاوت هزینه، زیان و بها تحقیق کنید و نتیجه‌ی بررسی خود را در کلاس درس به اشتراک بگذارید.

مفهوم	تعریف	مثال
بها (هزینه‌ی تحصیل)	مبلغ یا ارزشی که برای به‌دست آوردن یک دارایی یا خدمت فدا می‌شود؛ تا زمانی که منفعت آن مصرف نشده، به‌صورت دارایی نگهداری می‌شود.	بهای خرید مواد، بهای تمام‌شده‌ی کالا
هزینه	بخشی از بها که منفعت آن مصرف شده و در جریان عملیات و برای کسب درآمد از دست رفته است.	بهای مواد مصرف‌شده، حقوق، استهلاک
زیان	کاهش دارایی که در جریان عادی عملیات و برای کسب درآمد نبوده و منفعتی در برابر آن به دست نیامده است.	آتش‌سوزی، سرقت، ضایعات غیرعادی، جرایم

به نظر شما چرا باید هزینه‌ها را طبقه‌بندی کنیم؟

- برای محاسبه‌ی صحیح بهای تمام‌شده‌ی محصول و تعیین قیمت فروش.
- برای کنترل هزینه‌ها و مسئول شناختن مدیران و دواير در برابر هزینه‌های مربوط.
- برای برنامه‌ریزی، بودجه‌بندی و تصمیم‌گیری مدیریت (مثلاً تفکیک ثابت و متغیر).
- برای تهیه‌ی صورت‌های مالی و ارائه‌ی گزارش‌های درست به استفاده‌کنندگان.

هزینه‌های سرمایه‌ای به چه معنی است؟ هزینه‌های جاری چیست؟

هزینه‌ی سرمایه‌ای: هزینه‌ای که منافع آن به دوره‌های آتی نیز می‌رسد و به‌عنوان دارایی ثبت می‌شود (مانند خرید ماشین‌آلات یا ساختمان). این هزینه بعداً با مصرف یا استهلاک به هزینه‌ی جاری تبدیل می‌شود.

هزینه‌ی جاری: هزینه‌ای که منافع آن محدود به دوره‌ی جاری است و به‌عنوان هزینه‌ی همان دوره ثبت می‌شود (مانند حقوق، برق و اجاره‌ی ماهانه).

هزینه‌های متغیر به چه معنی است؟ هزینه‌های ثابت چیست؟ هزینه‌های نیمه‌متغیر چیست؟

- **هزینه‌ی متغیر:** هزینه‌ای که کل آن با تغییر سطح تولید یا فعالیت مستقیماً تغییر می‌کند، ولی هزینه‌ی هر واحد ثابت می‌ماند (مانند مواد مستقیم).
- **هزینه‌ی ثابت:** هزینه‌ای که کل آن در محدوده‌ی معینی از تولید تغییر نمی‌کند، ولی سهم هر واحد با افزایش تولید کم می‌شود (مانند اجاره و استهلاک ساختمان).
- **هزینه‌ی نیمه‌متغیر (مختلط):** هزینه‌ای که دارای دو جزء ثابت و متغیر است (مانند برق کارخانه: روشنایی ثابت و برق ماشین‌آلات متغیر).

هزینه‌های متغیر دارای چه ویژگی‌هایی هستند؟

- ۱. قابلیت تغییر کل هزینه در ارتباط مستقیم با تولید

- 2. ثابت بودن هزینه‌ی نسبی هر واحد حتی در شرایط تغییر سطح تولید
- 3. تخصیص ساده و تقریباً دقیق به دواير عملیاتی
- 4. کنترل وقوع و مصرف آن‌ها به وسیله‌ی سرپرستان دواير

فعالیت

صفحه ۵۱

۴۷

ویژگی‌های هزینه‌های ثابت چیست؟

- 1. ثابت بودن میزان هزینه در سطوح تولید تعیین شده
- 2. کاهش هزینه‌ی ثابت هر واحد با افزایش سطح تولید
- 3. تخصیص به دواير از طریق تصمیمات مدیریت یا روش‌های تسهیم هزینه
- 4. کنترل وقوع هزینه‌ها از طریق مدیران اجرایی

فعالیت

صفحه ۵۲

۴۸

آیا می‌دانید بهای اولیه و هزینه‌ی تبدیل چیست؟

- **بهای اولیه** = مواد مستقیم + کار (دستمزد) مستقیم.
 - **بهای تبدیل (هزینه‌ی تبدیل)** = کار مستقیم + سربار کارخانه؛ یعنی هزینه‌ی تبدیل مواد مستقیم به محصول ساخته شده.
- مثال: اگر مواد مستقیم ۶۰۰,۰۰۰، دستمزد مستقیم ۲۰۰,۰۰۰ و سربار ۱۰۰,۰۰۰ ریال باشد، بهای اولیه ۸۰۰,۰۰۰ و هزینه‌ی تبدیل ۳۰۰,۰۰۰ ریال است.

فعالیت

صفحه ۵۳

۴۹

به نظر شما آیا می‌توان گفت بهای اولیه، جمع هزینه‌های مستقیم تولید است؟

بله. بهای اولیه از جمع مواد مستقیم و دستمزد مستقیم به دست می‌آید که هر دو هزینه‌های مستقیم تولید هستند و به سادگی به محصول نسبت داده می‌شوند. هزینه‌های غیرمستقیم (سربار ساخت) جزو بهای اولیه نیست.

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

دوایر تولیدی و دوایر پشتیبانی کدام قسمت از کارخانه هستند؟

- **دوایر تولیدی:** قسمت‌هایی که عملیات دستی یا ماشینی مستقیماً روی کالای در حال ساخت انجام می‌شود، مانند دایره‌ی تراش، پرس و مونتاژ؛ هزینه‌ی آن‌ها به کالای ساخته‌شده منظور می‌شود.
- **دوایر خدماتی (پشتیبانی):** قسمت‌هایی که مستقیماً در تولید دخالت ندارند ولی به دوایر دیگر خدمت می‌دهند، مانند انبار، تعمیرات و نگهداری، بازرسی، حقوق و دستمزد، حسابداری صنعتی، رستوران و نگهبانی.

تفکیک مراکز هزینه به دوایر تولیدی و دوایر پشتیبانی به چه منظور انجام می‌شود؟

- هزینه‌ی دوایر پشتیبانی جزو سربار کارخانه است و باید به دوایر تولیدی و سپس به محصول تسهیم (تخصیص) شود تا بهای تمام‌شده‌ی دقیق‌تری به دست آید.
- برای بودجه‌بندی هزینه‌ها، حسابداری سنجش مسئولیت و کنترل هزینه‌ها به تفکیک مرکز.
- برای محاسبه‌ی نرخ جذب سربار هر دایره‌ی تولیدی و هزینه‌یابی دقیق‌تر محصولات.

تحقیق کنید برگ درخواست مواد چیست و توسط چه کسی تکمیل می‌گردد؟

برگ (فرم) درخواست مواد یک دستور کتبی به انباردار برای ارسال مواد یا ملزومات تولیدی به دایره‌ی تعیین‌شده یا تحویل مواد به فردی است که برگ را ارائه می‌کند.

این برگ را شخصی تکمیل می‌کند که اجازه‌ی درخواست مواد برای دایره‌ی مربوط را دارد؛ مانند یکی از کارکنان دایره‌ی کنترل تولید، رئیس یک قسمت یا سرکارگر یک دایره؛ سپس تأییدکننده (مسئول مجاز) آن را امضا می‌کند. اطلاعات آن: واحد درخواست‌کننده، شماره و تاریخ، نام و کد مواد، مشخصات فنی، واحد و مقدار.

چرا برگ درخواست مواد یک دستور کتبی به انبار تلقی می‌گردد؟

چون انباردار فقط با سند مکتوب و امضاشده‌ی مقام مجاز حق خروج مواد از انبار را دارد؛ این کار موجب کنترل خروج مواد، ثبت مستند مصرف، مشخص شدن مسئولیت درخواست‌کننده و تأییدکننده، و امکان رسیدگی و ثبت حسابداری (بدهکار کردن مرکز هزینه‌ی مصرف‌کننده) می‌شود.

یک نمونه فرم تکمیل‌شده «درخواست مواد از انبار» و «حواله‌ی انبار» را در قسمت بعد مشاهده می‌کنید. آیا به نظر شما حواله‌ی انبار تکمیل‌شده با درخواست مواد از انبار مطابقت دارد؟
(درخواست شماره‌ی ۸۰۰۲۲ واحد تولید کرم کاکائو، ۹۶/۹/۹: شکر ۲۰۰ کیلوگرم، روغن گیاهی ۲۰ حلب، شیرخشک ۳۰ کارتن، پودر کاکائو ۴۰ بسته، وانیل ۶۰ بسته. حواله‌ی شماره‌ی ۱۶۶۵ مورخ ۹۶/۹/۱۶، انبار شماره‌ی ۲)

مقایسه‌ی درخواست مواد و حواله‌ی انبار

نام مواد	کد	واحد	مقدار درخواستی	مقدار حواله‌شده	نتیجه
شکر	۱۱۱۲	کیلوگرم	۲۰۰	۲۰۰	مطابق
روغن گیاهی	۱۱۱۳	حلب	۲۰	۲۰	مطابق
شیرخشک	۱۱۱۴	کارتن	۳۰	۳۰	مطابق
پودر کاکائو	۱۱۱۵	بسته	۴۰	۴۰	مطابق
وانیل	۱۱۱۶	بسته	۶۰	۶۰	مطابق

بله؛ نام و کد مواد، واحد، مقدار، شماره‌ی درخواست (۸۰۰۲۲)، تاریخ درخواست و واحد درخواست‌کننده (تولید کرم کاکائو) در هر دو سند یکسان است. ستون‌های نرخ، مبلغ و شماره‌ی سند عطف حواله باید بعداً توسط حسابداری تکمیل شود.

تحقیق کنید براساس استاندارد حسابداری شماره ۸ (حسابداری موجودی مواد و کالا) بهای تمام‌شده‌ی موجودی مواد و کالا باید با استفاده از کدام روش‌ها محاسبه شود.

براساس استاندارد حسابداری شماره ۸، بهای تمام‌شده‌ی موجودی مواد و کالا باید با یکی از دو روش زیر محاسبه شود:

۱. اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

۲. میانگین موزون (متحرک یا در پایان دوره)

برای اقلامی که قابل جایگزینی با یکدیگر نیستند یا برای پروژه‌های خاص تولیدشده و جدا نگهداری می‌شوند (مانند جواهرات و آثار هنری)، روش شناسایی ویژه به کار می‌رود. روش «اولین صادره از آخرین وارده» (LIFO) مجاز نیست.

تحقیق کنید بند ۳۰ استاندارد حسابداری شماره ۸ (حسابداری موجودی مواد و کالا) در مورد استفاده از روش LIFO چه می‌گوید.

طبق استاندارد حسابداری شماره ۸، استفاده از روش «اولین صادره از آخرین وارده» (LIFO) برای تعیین بهای تمام‌شده‌ی موجودی مواد و کالا مجاز نیست؛ زیرا موجودی پایان دوره را با قدیمی‌ترین بها نشان می‌دهد که با بهای جاری فاصله دارد و ممکن است سود را دستکاری کند. بنابراین فقط FIFO و میانگین موزون (و شناسایی ویژه در موارد خاص) مجازند.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

چرا نرخ مواد برگشتی از تولید به انبار در روش فایفو در کاردکس از انتهای لیست صادره‌ی مربوط انتخاب می‌گردند؟

چون در روش فایفو مواد قدیمی‌تر زودتر صادر می‌شوند، آخرین اقلامی که به تولید رفته‌اند (انتهای فهرست صادره) جدیدترین مواد آن حواله هستند و فرض می‌شود همان‌ها برمی‌گردند. مواد برگشتی با نرخ صدورشان به ابتدای فهرست موجودی اضافه می‌شود تا در صدور بعدی در اولویت باشند و ترتیب «اولین وارده، اولین صادره» حفظ شود.

شرکت تولیدی بابل برای تولید محصولات، از مواد «م» استفاده می‌کند. اطلاعات به‌دست‌آمده از انبار مواد، مربوط به ورود و صدور مواد «م» در خردادماه سال ۱۳۹۷ به شرح زیر است:

۳/۱ - موجودی ابتدای دوره ۱۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۸۰۰ ریال

۳/۶ - خرید ۳۰۰ عدد از قرار هر کیلوگرم ۸۲۰ ریال به‌صورت نسبی، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۱۷۱۷

۳/۸ - خرید ۴۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۸۴۰ ریال به‌صورت نسبی، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۱۷۱۸

۳/۱۰ - صدور ۵۰۰ کیلوگرم به قسمت تولید مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۵۶۷

۳/۱۲ - برگشت ۴۰ کیلوگرم از مواد خریداری‌شده در تاریخ ۳/۶ به فروشنده

۳/۱۵ - خرید ۲۵۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۸۶۰ ریال به‌صورت نسبی، مطابق قبض انبار ۱۷۱۹

۳/۲۷ - برگشت ۵۰ کیلوگرم از مواد صادره در تاریخ ۳/۱۰ از قسمت تولید به انبار

۳/۲۹ - صدور ۴۱۰ کیلوگرم به قسمت تولید مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۵۶۸

مطلوب است: تنظیم کاردکس مواد به روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

فرض: واحد خرید ۳/۶ همان کیلوگرم است (در متن «عدد» آمده). برگشت به فروشنده طبق قاعده‌ی کتاب از ابتدای فهرست موجودی کسر می‌شود (۴۰ کیلوگرم از اقلام ۸۴۰ ریالی)؛ برگشت از تولید از انتهای فهرست صادره‌ی ۳/۱۰ (یعنی اقلام ۸۴۰ ریالی) انتخاب و به ابتدای فهرست موجودی افزوده می‌شود. مبالغ برگشت داخل پرانتز نوشته شده است.

کارت حساب مواد «م» - روش فایفو (مقدار به کیلوگرم، مبالغ به ریال)

تاریخ و شرح	وارد (مقدار×نرخ)	مبلغ وارد	صادر (مقدار×نرخ)	مبلغ صادر	موجودی (مقدار×نرخ)	مبلغ کل موجودی
۳/۱ موجودی اول دوره	۱۰۰×۸۰۰	۸۰,۰۰۰			۱۰۰×۸۰۰	۸۰,۰۰۰
۳/۶ خرید نسبی (رسید ۱۷۱۷)	۳۰۰×۸۲۰	۲۴۶,۰۰۰			۱۰۰×۸۰۰	۳۲۶,۰۰۰
					۳۰۰×۸۲۰	
۳/۸ خرید نسبی (رسید ۱۷۱۸)	۴۰۰×۸۴۰	۳۳۶,۰۰۰			۱۰۰×۸۰۰	۶۶۲,۰۰۰
					۳۰۰×۸۲۰	
					۴۰۰×۸۴۰	

۲۵۲,۰۰۰	۳۰۰×۸۴۰	۸۰,۰۰۰	۱۰۰×۸۰۰			۳/۱۰ صدور به تولید (حواله) (۵۶۷)
		۲۴۶,۰۰۰	۳۰۰×۸۲۰			
		۸۴,۰۰۰	۱۰۰×۸۴۰			
۲۱۸,۴۰۰	۲۶۰×۸۴۰			(۳۳,۶۰۰)	(۴۰×۸۴۰)	۳/۱۲ برگشت به فروشنده
۴۳۳,۴۰۰	۲۶۰×۸۴۰			۲۱۵,۰۰۰	۲۵۰×۸۶۰	۳/۱۵ خرید نسبه (رسید) (۱۷۱۹)
	۲۵۰×۸۶۰					
۴۷۵,۴۰۰	۳۱۰×۸۴۰	(۴۲,۰۰۰)	(۵۰×۸۴۰)			۳/۲۷ برگشت از تولید به انبار
	۲۵۰×۸۶۰					
۱۲۹,۰۰۰	۱۵۰×۸۶۰	۲۶۰,۴۰۰	۳۱۰×۸۴۰			۳/۲۹ صدور به تولید (حواله) (۵۶۸)
		۸۶,۰۰۰	۱۰۰×۸۶۰			

بهای تمام‌شده‌ی مواد خریداری‌شده (خالص) = ۷۶۳,۴۰۰؛ بهای مواد مصرف‌شده (خالص) = ۷۱۴,۴۰۰؛ بهای موجودی پایان دوره = ۱۲۹,۰۰۰ ریال.

ایران توئش
توشه‌ای برای موفقیت

کار عملی

صفحه ۶۷

۵۹

شرکت تولیدی کرمان برای تولید محصولات، از مواد «ج» استفاده می‌کند. اطلاعات زیر از انبار مواد، مربوط به ورود و صدور مواد «ج» در تیرماه سال ۱۳۹۷ به‌دست آمده است:

۴/۱ - موجودی ابتدای دوره ۵۰۰ عدد از قرار هر واحد ۷۰۰ ریال

۴/۲ - خرید ۳۰۰ عدد از قرار هر واحد ۷۴۰ ریال به‌صورت نقد، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۱۰۷۴

۴/۸ - خرید ۱۰۰ عدد از قرار هر واحد ۷۶۰ ریال به‌صورت نقد، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۱۰۷۵

۴/۱۳ - صدور ۴۰۰ عدد به قسمت تولید، مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۲۱۷

۴/۲۴ - برگشت ۱۰۰ عدد از مواد خریداری‌شده در تاریخ ۴/۲ به فروشنده و دریافت وجه آن

۴/۲۶ - خرید ۲۰۰ عدد از قرار هر واحد ۷۸۰ ریال به‌صورت نسبه، مطابق قبض انبار ۱۰۷۶

۴/۲۸ - برگشت ۷۰ عدد از مواد صادره در تاریخ ۴/۱۳ از قسمت تولید به انبار

۴/۳۱ - صدور ۳۰۰ عدد به قسمت تولید، مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۲۱۸

مطلوب است: تنظیم کاردکس مواد به روش میانگین موزون متحرک

نرخ میانگین بعد از هر ورود (خرید) از تقسیم مبلغ کل موجودی بر مقدار کل موجودی با دو رقم اعشار محاسبه می‌شود؛ صدور و برگشت به فروشنده با آخرین نرخ میانگین و برگشت از تولید با نرخ صدور همان حواله ثبت می‌شود. مبالغ برگشت داخل پرنترز آمده است.

کارت حساب مواد «ج» - روش میانگین موزون متحرک

تاریخ و شرح	وارده (مقدار×نرخ)	مبلغ وارده	صادر (مقدار×نرخ)	مبلغ صادر	موجودی (مقدار×نرخ میانگین)	مبلغ کل موجودی
۴/۱ موجودی اول دوره	۵۰۰×۷۰۰	۳۵۰,۰۰۰			۵۰۰×۷۰۰	۳۵۰,۰۰۰
۴/۲ خرید نقدی (رسید ۱۰۷۴)	۳۰۰×۷۴۰	۲۲۲,۰۰۰			۸۰۰×۷۱۵	۵۷۲,۰۰۰
۴/۸ خرید نقدی (رسید ۱۰۷۵)	۱۰۰×۷۶۰	۷۶,۰۰۰			۹۰۰×۷۲۰	۶۴۸,۰۰۰
۴/۱۳ صدور به تولید (حواله ۲۱۷)			۴۰۰×۷۲۰	۲۸۸,۰۰۰	۵۰۰×۷۲۰	۳۶۰,۰۰۰
۴/۲۴ برگشت به فروشنده	(۱۰۰×۷۲۰)	(۷۲,۰۰۰)			۴۰۰×۷۲۰	۲۸۸,۰۰۰
۴/۲۶ خرید نسیه (رسید ۱۰۷۶)	۲۰۰×۷۸۰	۱۵۶,۰۰۰			۶۰۰×۷۴۰	۴۴۴,۰۰۰
۴/۲۸ برگشت از تولید به انبار			(۷۰×۷۲۰)	(۵۰,۴۰۰)	۶۷۰×۷۳۷.۹۱	۴۹۴,۴۰۰

۲۷۳,۰۲۷	۳۷۰×۷۳۷.۹۱	۲۲۱,۳۷۳	۳۰۰×۷۳۷.۹۱		۴/۳۱ صدور به تولید (حواله ۲۱۸)
---------	------------	---------	------------	--	--------------------------------------

بهای تمام شده‌ی مواد مصرف شده (خالص) = ۴۵۸,۹۷۳؛ بهای موجودی پایان دوره = ۲۷۳,۰۲۷ ریال.

فعالیت

صفحه ۶۹

۶۰

موجودی مواد پایان سال ۱۳۹۶ یک شرکت تولیدی ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. موجودی مواد اول دوره‌ی فعالیت سال ۱۳۹۷ این شرکت چقدر است؟

موجودی مواد اول هر دوره همان موجودی پایان دوره‌ی مالی قبل است؛ بنابراین موجودی مواد اول دوره‌ی سال ۱۳۹۷ برابر ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

فعالیت

صفحه ۶۹

۶۱

فرض کنید در یک شرکت تولیدی، واحد تولید شماره‌ی ۱ در تاریخ ۹۶/۶/۳ درخواست تعداد ۵۰ بسته میخ پرچ شماره‌ی ۱۰ از انبار را ارسال کرده است و حواله‌ی انبار تکمیل شده توسط انباردار در ادامه آمده است، شما قسمت مربوط به حسابداری این حواله را تکمیل کنید. قیمت تمام شده‌ی هر بسته از دارایی مذکور براساس روش قیمت‌گذاری شرکت ۲۰,۰۰۰ ریال است.

(حواله‌ی انبار شماره‌ی ۱۶۶۵ مورخ ۹۶/۶/۶، نام طرف حساب: واحد تولید شماره‌ی ۱، شماره‌ی درخواست مواد ۱۷۱۰، تاریخ درخواست ۹۶/۶/۳، انبار شماره‌ی ۲؛ ردیف ۱: میخ پرچ شماره‌ی ۱۰، کد ۱۰۰۱۰۳۱۴، واحد بسته، مقدار ۵۰)

مبلغ = مقدار × نرخ = ۲۰,۰۰۰ × ۵۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال. قسمت حسابداری حواله به این صورت تکمیل می‌شود:

حواله‌ی انبار (قسمت تکمیل شده توسط حسابداری)

ردیف	شرح مواد	کد مواد	واحد	مقدار	شماره‌ی سند عطف	نرخ (ریال)	مبلغ (ریال)
۱	میخ پرچ شماره‌ی ۱۰	۱۰۰۱۰۳۱۴	بسته	۵۰	شماره‌ی سند مصرف مواد (نمونه: ۱۲۰۷)	۲۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
	جمع						۱,۰۰۰,۰۰۰

نام و امضای حسابداری در پایین فرم درج می‌شود. شماره‌ی سند عطف فرضی است.

حساب کالای در جریان ساخت چیست و چه مبالغی در آن ثبت می‌گردد؟

کالای در جریان ساخت حسابی است که هزینه‌های تشکیل‌دهنده‌ی بهای تمام‌شده‌ی محصولی را که هنوز ساخته نشده یا ناتمام است، جمع می‌کند.

- به **بدهکار** این حساب مواد مستقیم مصرف‌شده، دستمزد مستقیم و سربار جذب‌شده‌ی تولید منتقل می‌شود.
- پس از ساخت محصول و انتقال آن به انبار، بهای تمام‌شده‌ی محصول ساخته‌شده محاسبه و به **بستانکار** این حساب منتقل می‌گردد (حساب کالای ساخته‌شده بدهکار می‌شود).
- مانده‌ی بدهکار آن در پایان دوره بهای تمام‌شده‌ی کالای ناتمام است.

به نظر شما هنگام ارسال مواد مستقیم و غیرمستقیم به قسمت تولید، کدام حساب‌ها بدهکار می‌شوند؟

- مواد **مستقیم** صادره به خط تولید: بدهکار «کنترل کالای در جریان ساخت».
- مواد **غیرمستقیم** صادره به خط تولید: بدهکار «کنترل سربار ساخت».
- در هر دو حالت بستانکار «کنترل موجودی مواد» (با معین مواد مربوط در ستون جزء).

در یک شرکت تولیدی، مبلغ ۴۵۰,۰۰۰ ریال مواد مستقیم «ج» از انبار به قسمت تولید ارسال شده است. سند حسابداری این رویداد را تنظیم کنید.

سند صدور مواد مستقیم به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۴۵۰,۰۰۰	
کنترل موجودی مواد		۴۵۰,۰۰۰
جمع	۴۵۰,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰

شرح سند: بابت صدور مواد مستقیم «ج» به قسمت تولید.

در مورد دلایل برگشت مواد از تولید به انبار تحقیق کنید.

۱. مواد صادره با مواد مورد تقاضای قسمت‌های مختلف تولید مطابقت نداشته باشد (اشتباه در نوع، کیفیت یا مشخصات).
۲. مواد برگشتی اضافی باشد (بیش از نیاز واقعی تولید صادر شده است).
۳. مواد برای تولید سفارش خاصی صادر شده باشد و مشتری از سفارش خود صرف نظر کند.
۴. مواد به صورت اشتباهی به تولید ارسال شده باشد (مثلاً به دایره‌ی دیگر).

به نظر شما دلایل دیگری برای برگشت مواد از تولید به انبار وجود دارد؟ با هم کلاسی‌های خود در این مورد بحث کنید.

پاسخ نمونه (نتیجه‌ی بحث کلاس):

- تغییر برنامه‌ی تولید یا توقف و لغو تولید یک محصول.
- معیوب یا نامرغوب بودن مواد که پس از دریافت مشخص شود (برگشت به انبار و سپس بازرسی یا برگشت به فروشنده).
- تغییر در مشخصات فنی یا فرمول محصول که مواد صادره‌شده را غیرضروری می‌کند.
- مازاد مواد بسته‌بندی شده که پس از اتمام سفارش باقی مانده است.

در یک شرکت تولیدی، مبلغ ۱۵۰,۰۰۰ ریال مواد مستقیم «ج» از قسمت تولید به انبار برگشت داده شده است. سند حسابداری این رویداد را تکمیل نمایید.

سند برگشت مواد مستقیم از تولید به انبار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۵۰,۰۰۰	
کنترل کالای در جریان ساخت		۱۵۰,۰۰۰
جمع	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰

شرکت تولیدی «اسلام آباد»، برای تولید محصولات، از مواد «ت» استفاده می‌کند. اطلاعات به‌دست‌آمده از انبار، مربوط به ورود و صدور مواد «ب» در مردادماه سال ۱۳۹۷ چنین است:

۵/۱ - موجودی ابتدای دوره ۵۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۲,۰۰۰ ریال

۵/۹ - خرید ۴۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۲,۲۰۰ ریال به‌صورت نقد، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۱۲۱۲

۵/۲۰ - صدور ۷۰۰ کیلوگرم به قسمت تولید مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۱۹۱

۵/۲۲ - برگشت ۲۵ کیلوگرم از مواد خریداری‌شده در تاریخ ۵/۹ به فروشنده و دریافت وجه آن

۵/۲۵ - خرید ۳۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۲,۴۰۰ ریال به‌صورت نسیه، مطابق قبض انبار ۱۲۱۳

۵/۲۷ - برگشت ۸۰ کیلوگرم از مواد صادره در تاریخ ۵/۲۰ از قسمت تولید به انبار

۵/۳۱ - صدور ۲۲۰ کیلوگرم به قسمت تولید، مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۱۹۲

مطلوب است: تنظیم کاردکس مواد و صدور اسناد حسابداری کلیه‌ی رویدادها به روش‌های اولین صادره از اولین وارده (FIFO) و میانگین موزون متحرک

فرض‌ها: نام ماده در متن دو بار «ت» و «ب» آمده است؛ در پاسخ «ت» نوشته شد. مالیات بر ارزش‌افزوده‌ی ۹٪ مانند مثال‌های کتاب در خریده‌ها و برگشت خرید لحاظ شده است. وجه برگشت خرید ۵/۲۲ نقد دریافت شده است. در روش فایفو، طبق قاعده‌ی کتاب، برگشت به فروشنده از ابتدای فهرست موجودی کسر می‌شود و اگر نرخ آن با نرخ فاکتور فرق داشت، تفاوت به «مغایرت نرخ انبار» می‌رود.

الف) روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

کارت حساب مواد «ت» - روش فایفو

تاریخ و شرح	وارده (مقدار×نرخ)	مبلغ وارده	صادر (مقدار×نرخ)	مبلغ صادر	موجودی (مقدار×نرخ)	مبلغ کل موجودی
۵/۱ موجودی اول دوره	۵۰۰×۲,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰			۵۰۰×۲,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۵/۹ خرید نقدی (رسید ۱۲۱۲)	۴۰۰×۲,۲۰۰	۸۸۰,۰۰۰			۵۰۰×۲,۰۰۰	۱,۸۸۰,۰۰۰
					۴۰۰×۲,۲۰۰	

۴۴۰,۰۰۰	۲۰۰×۲,۲۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰×۲,۰۰۰			۵/۲۰ صدور به تولید (حواله ۱۹۱)
		۴۴۰,۰۰۰	۲۰۰×۲,۲۰۰			
۳۸۵,۰۰۰	۱۷۵×۲,۲۰۰			(۵۵,۰۰۰)	(۲۵×۲,۲۰۰)	۵/۲۲ برگشت به فروشنده
۱,۱۰۵,۰۰۰	۱۷۵×۲,۲۰۰			۷۲۰,۰۰۰	۳۰۰×۲,۴۰۰	۵/۲۵ خرید نسیه (رسید ۱۲۱۳)
	۳۰۰×۲,۴۰۰					
۱,۲۸۱,۰۰۰	۲۵۵×۲,۲۰۰	(۱۷۶,۰۰۰)	(۸۰×۲,۲۰۰)			۵/۲۷ برگشت از تولید به انبار
	۳۰۰×۲,۴۰۰					
۷۹۷,۰۰۰	۳۵×۲,۲۰۰	۴۸۴,۰۰۰	۲۲۰×۲,۲۰۰			۵/۳۱ صدور به تولید (حواله ۱۹۲)
	۳۰۰×۲,۴۰۰					

ب) روش میانگین موزون متحرک

کارت حساب مواد «ت» - روش میانگین موزون متحرک

تاریخ و شرح	وارد (مقدار×نرخ)	مبلغ وارد	صادر (مقدار×نرخ)	مبلغ صادر	موجودی (مقدار×نرخ) (میانگین)	مبلغ کل موجودی
۵/۱ موجودی اول دوره	۵۰۰×۲,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰			۵۰۰×۲,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۵/۹ خرید نقدی (رسید ۱۲۱۲)	۴۰۰×۲,۲۰۰	۸۸۰,۰۰۰			۹۰۰×۲,۰۸۸.۸۹	۱,۸۸۰,۰۰۰

۴۱۷,۷۷۷	۲۰۰×۲,۰۸۸.۸۹	۱,۴۶۲,۲۲۳	۷۰۰×۲,۰۸۸.۸۹			۵/۲۰ صدور به تولید (حواله) (۱۹۱)
۳۶۵,۵۵۵	۱۷۵×۲,۰۸۸.۸۹			(۵۲,۲۲۲)	(۲۵×۲,۰۸۸.۸۹)	۵/۲۲ برگشت به فروشنده
۱,۰۸۵,۵۵۵	۴۷۵×۲,۲۸۵.۳۸			۷۲۰,۰۰۰	۳۰۰×۲,۴۰۰	۵/۲۵ خرید نسیه (رسید) (۱۲۱۳)
۱,۲۵۲,۶۶۶	۵۵۵×۲,۲۵۷.۰۶	(۱۶۷,۱۱۱)	(۸۰×۲,۰۸۸.۸۹)			۵/۲۷ برگشت از تولید به انبار
۷۵۶,۱۱۳	۳۳۵×۲,۲۵۷.۰۶	۴۹۶,۵۵۳	۲۲۰×۲,۲۵۷.۰۶			۵/۳۱ صدور به تولید (حواله) (۱۹۲)

اسناد حسابداری مشترک در هر دو روش (خریدها) برای موفقیت

۵/۹ - خرید ۴۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۲,۲۰۰ ریال به صورت نقدی

بستانکار (ریال)	بدهکار (ریال)	شرح حساب
	۸۸۰,۰۰۰	کنترل موجودی مواد
	۷۹,۲۰۰	سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده
۹۵۹,۲۰۰		موجودی نقد
۹۵۹,۲۰۰	۹۵۹,۲۰۰	جمع

۵/۲۵ - خرید ۳۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۲,۴۰۰ ریال به صورت نسیه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۷۲۰,۰۰۰	
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۶۴,۸۰۰	
حساب های پرداختنی		۷۸۴,۸۰۰
جمع	۷۸۴,۸۰۰	۷۸۴,۸۰۰

اسناد حسابداری روش فایفو (صدور و برگشت ها)

۵/۲۰ - صدور ۷۰۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۱,۴۴۰,۰۰۰	
کنترل موجودی مواد		۱,۴۴۰,۰۰۰
جمع	۱,۴۴۰,۰۰۰	۱,۴۴۰,۰۰۰

۵/۲۲ - برگشت ۲۵ واحد از مواد خریداری شده به فروشنده و دریافت وجه آن

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	۵۹,۹۵۰	
کنترل موجودی مواد		۵۵,۰۰۰
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		۴,۹۵۰
جمع	۵۹,۹۵۰	۵۹,۹۵۰

۵/۲۷ - برگشت ۸۰ واحد مواد از تولید به انبار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۷۶,۰۰۰	
کنترل کالای در جریان ساخت		۱۷۶,۰۰۰
جمع	۱۷۶,۰۰۰	۱۷۶,۰۰۰

۵/۳۱ - صدور ۲۲۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۴۸۴,۰۰۰	
کنترل موجودی مواد		۴۸۴,۰۰۰
جمع	۴۸۴,۰۰۰	۴۸۴,۰۰۰

اسناد حسابداری روش میانگین موزون متحرک (صدور و برگشت‌ها)

۵/۲۰ - صدور ۷۰۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۱,۴۶۲,۲۲۳	
کنترل موجودی مواد		۱,۴۶۲,۲۲۳
جمع	۱,۴۶۲,۲۲۳	۱,۴۶۲,۲۲۳

۵/۲۲ - برگشت ۲۵ واحد از مواد خریداری شده به فروشنده و دریافت وجه آن

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	۵۹,۹۵۰	
کنترل موجودی مواد		۵۲,۲۲۲
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		۴,۹۵۰
مغایرت نرخ انبار		۲,۷۷۸
جمع	۵۹,۹۵۰	۵۹,۹۵۰

۵/۲۷ - برگشت ۸۰ واحد مواد از تولید به انبار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۶۷,۱۱۱	
کنترل کالای در جریان ساخت		۱۶۷,۱۱۱
جمع	۱۶۷,۱۱۱	۱۶۷,۱۱۱

۵/۳۱ - صدور ۲۲۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۴۹۶,۵۵۳	
کنترل موجودی مواد		۴۹۶,۵۵۳
جمع	۴۹۶,۵۵۳	۴۹۶,۵۵۳

مقایسه‌ی نتایج دو روش

شرح	فایفو	میانگین موزون متحرک
بهای مواد خریداری شده (خالص)	۱,۵۴۵,۰۰۰	۱,۵۴۷,۷۷۸
بهای مواد مصرف شده (خالص)	۱,۷۴۸,۰۰۰	۱,۷۹۱,۶۶۵
بهای موجودی پایان دوره	۷۹۷,۰۰۰	۷۵۶,۱۱۳

کار عملی

صفحه ۸۶

۶۹

شرکت تولیدی «سبزوار»، برای تولید محصولات، از مواد «س» استفاده می‌کند. اطلاعات به‌دست‌آمده از انبار، مربوط به ورود و صدور مواد «س» در خردادماه سال ۱۳۹۷، به شرح زیر است:

۳/۱ - موجودی ابتدای دوره ۲۵۰ عدد از قرار هر واحد ۴۰۰ ریال

۳/۵ - خرید ۳۵۰ عدد از قرار هر واحد ۴۱۰ ریال به‌صورت نقد، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۷۰۰۱

۳/۸ - خرید ۴۵۰ عدد از قرار هر واحد ۴۲۰ ریال به‌صورت نقد، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۷۰۰۲

۳/۱۴ - صدور ۹۰۰ عدد به قسمت تولید، مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۸۰۱

۳/۱۶ - برگشت ۷۵ عدد از مواد خریداری شده در تاریخ ۳/۸ به فروشنده و دریافت وجه آن

۳/۱۷ - خرید ۶۰۰ عدد از قرار هر واحد ۴۴۰ ریال به‌صورت نقد، مطابق قبض انبار ۷۰۰۳

۳/۲۲ - برگشت ۳۰ عدد از مواد صادره در تاریخ ۳/۱۴ از قسمت تولید به انبار

۳/۲۹ - صدور ۲۸۰ عدد به قسمت تولید، مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۸۰۲

مطلوب است: تنظیم کاردکس مواد و صدور اسناد حسابداری کلیه‌ی رویدادها به روش‌های اولین صادره از

اولین وارده (FIFO) و میانگین موزون متحرک

فرض‌ها: مالیات بر ارزش افزوده‌ی ۹٪ مانند مثال‌های کتاب در خریدها و برگشت خرید لحاظ شده و وجه برگشت خرید ۳/۱۶ نقد دریافت شده است. برگشت به فروشنده در فایفو از ابتدای فهرست موجودی کسر می‌شود؛ تفاوت نرخ آن با نرخ فاکتور به «مغایرت نرخ انبار» می‌رود.

الف) روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

کارت حساب مواد «س» - روش فایفو

تاریخ و شرح	وارده (مقدار×نرخ)	مبلغ وارده	صادره (مقدار×نرخ)	مبلغ صادره	موجودی (مقدار×نرخ)	مبلغ کل موجودی
۳/۱ موجودی اول دوره	۲۵۰×۴۰۰	۱۰۰,۰۰۰			۲۵۰×۴۰۰	۱۰۰,۰۰۰
۳/۵ خرید نقدی (رسید ۷۰۰۱)	۳۵۰×۴۱۰	۱۴۳,۵۰۰			۲۵۰×۴۰۰	۲۴۳,۵۰۰
					۳۵۰×۴۱۰	
۳/۸ خرید نقدی (رسید ۷۰۰۲)	۴۵۰×۴۲۰	۱۸۹,۰۰۰			۲۵۰×۴۰۰	۴۳۲,۵۰۰
					۳۵۰×۴۱۰	
					۴۵۰×۴۲۰	
۳/۱۴ صدور به تولید (حواله ۸۰۱)			۲۵۰×۴۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۵۰×۴۲۰	۶۳,۰۰۰
			۳۵۰×۴۱۰	۱۴۳,۵۰۰		
			۳۰۰×۴۲۰	۱۲۶,۰۰۰		
۳/۱۶ برگشت به فروشنده	(۷۵×۴۲۰)	(۳۱,۵۰۰)			۷۵×۴۲۰	۳۱,۵۰۰
۳/۱۷ خرید نقدی (رسید ۷۰۰۳)	۶۰۰×۴۴۰	۲۶۴,۰۰۰			۷۵×۴۲۰	۲۹۵,۵۰۰
					۶۰۰×۴۴۰	
۳/۲۲ برگشت از تولید به انبار			(۳۰×۴۲۰)	(۱۲,۶۰۰)	۱۰۵×۴۲۰	۳۰۸,۱۰۰
					۶۰۰×۴۴۰	
۳/۲۹ صدور به (حواله ۸۰۲)			۱۰۵×۴۲۰	۴۴,۱۰۰	۴۲۵×۴۴۰	۱۸۷,۰۰۰

		۷۷,۰۰۰	۱۷۵×۴۴۰			
--	--	--------	---------	--	--	--

(ب) روش میانگین موزون متحرک

کارت حساب مواد «س» - روش میانگین موزون متحرک

تاریخ و شرح	وارد (مقدار×نرخ)	مبلغ وارد	صادر (مقدار×نرخ)	مبلغ صادر	موجودی (مقدار×نرخ میانگین)	مبلغ کل موجودی
۳/۱ موجودی اول دوره	۲۵۰×۴۰۰	۱۰۰,۰۰۰			۲۵۰×۴۰۰	۱۰۰,۰۰۰
۳/۵ خرید نقدی (رسید ۷۰۰۱)	۳۵۰×۴۱۰	۱۴۳,۵۰۰			۶۰۰×۴۰۵.۸۳	۲۴۳,۵۰۰
۳/۸ خرید نقدی (رسید ۷۰۰۲)	۴۵۰×۴۲۰	۱۸۹,۰۰۰			۱,۰۵۰×۴۱۱.۹	۴۳۲,۵۰۰
۳/۱۴ صدور به تولید (حواله ۸۰۱)			۹۰۰×۴۱۱.۹	۳۷۰,۷۱۰	۱۵۰×۴۱۱.۹	۶۱,۷۹۰
۳/۱۶ برگشت به فروشنده	(۷۵×۴۱۱.۹)	(۳۰,۸۹۲)			۷۵×۴۱۱.۹	۳۰,۸۹۸
۳/۱۷ خرید نقدی (رسید ۷۰۰۳)	۶۰۰×۴۴۰	۲۶۴,۰۰۰			۶۷۵×۴۳۶.۸۹	۲۹۴,۸۹۸
۳/۲۲ برگشت از تولید به انبار			(۳۰×۴۱۱.۹)	(۱۲,۳۵۷)	۷۰۵×۴۳۵.۸۲	۳۰۷,۲۵۵
۳/۲۹ صدور به تولید (حواله ۸۰۲)			۲۸۰×۴۳۵.۸۲	۱۲۲,۰۳۰	۴۲۵×۴۳۵.۸۲	۱۸۵,۲۲۵

اسناد حسابداری مشترک در هر دو روش (خریدها)

۳/۵ - خرید ۳۵۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۴۱۰ ریال به صورت نقدی

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۴۳,۵۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱۲,۹۱۵	
موجودی نقد		۱۵۶,۴۱۵
جمع	۱۵۶,۴۱۵	۱۵۶,۴۱۵

۳/۸ - خرید ۴۵۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۴۲۰ ریال به صورت نقدی

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۸۹,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱۷,۰۱۰	
موجودی نقد		۲۰۶,۰۱۰
جمع	۲۰۶,۰۱۰	۲۰۶,۰۱۰

۳/۱۷ - خرید ۶۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۴۴۰ ریال به صورت نقدی

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۲۶۴,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۲۳,۷۶۰	
موجودی نقد		۲۸۷,۷۶۰
جمع	۲۸۷,۷۶۰	۲۸۷,۷۶۰

اسناد حسابداری روش فایفو (صدور و برگشت‌ها)

۳/۱۴ - صدور ۹۰۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۳۶۹,۵۰۰	
کنترل موجودی مواد		۳۶۹,۵۰۰
جمع	۳۶۹,۵۰۰	۳۶۹,۵۰۰

۳/۱۶ - برگشت ۷۵ واحد از مواد خریداری شده به فروشنده و دریافت وجه آن

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	۳۴,۳۳۵	
کنترل موجودی مواد		۳۱,۵۰۰
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		۲,۸۳۵
جمع	۳۴,۳۳۵	۳۴,۳۳۵

۳/۲۲ - برگشت ۳۰ واحد مواد از تولید به انبار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۲,۶۰۰	
کنترل کالای در جریان ساخت		۱۲,۶۰۰
جمع	۱۲,۶۰۰	۱۲,۶۰۰

۳/۲۹ - صدور ۲۸۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۱۲۱,۱۰۰	
کنترل موجودی مواد		۱۲۱,۱۰۰
جمع	۱۲۱,۱۰۰	۱۲۱,۱۰۰

اسناد حسابداری روش میانگین موزون متحرک (صدور و برگشت ها)

۳/۱۴ - صدور ۹۰۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۳۷۰,۷۱۰	
کنترل موجودی مواد		۳۷۰,۷۱۰
جمع	۳۷۰,۷۱۰	۳۷۰,۷۱۰

۳/۱۶ - برگشت ۷۵ واحد از مواد خریداری شده به فروشنده و دریافت وجه آن

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	۳۴,۳۳۵	
کنترل موجودی مواد		۳۰,۸۹۲
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		۲,۸۳۵
مغایرت نرخ انبار		۶۰۸
جمع	۳۴,۳۳۵	۳۴,۳۳۵

۳/۲۲ - برگشت ۳۰ واحد مواد از تولید به انبار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱۲,۳۵۷	
کنترل کالای در جریان ساخت		۱۲,۳۵۷
جمع	۱۲,۳۵۷	۱۲,۳۵۷

۳/۲۹ - صدور ۲۸۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۱۲۲,۰۳۰	
کنترل موجودی مواد		۱۲۲,۰۳۰
جمع	۱۲۲,۰۳۰	۱۲۲,۰۳۰

مقایسه‌ی نتایج دو روش

شرح	فایفو	میانگین موزون متحرک
بهای مواد خریداری شده (خالص)	۵۶۵,۰۰۰	۵۶۵,۶۰۸
بهای مواد مصرف شده (خالص)	۴۷۸,۰۰۰	۴۸۰,۳۸۳
بهای موجودی پایان دوره	۱۸۷,۰۰۰	۱۸۵,۲۲۵

حساب معین انبار چیست و چه کاربردی دارد؟

حساب معین انبار (معین موجودی مواد) حسابی است که برای هر ماده جداگانه در دفتر معین نگهداری می‌شود و جزئیات حساب کنترل موجودی مواد را نشان می‌دهد. مبالغ وارده به انبار (خرید و برگشت از تولید) به بدهکار و مبالغ خروجی (صدور به تولید و برگشت به فروشنده) به بستانکار آن ثبت می‌شود؛ مبالغ ستون جزء سند حسابداری به همین حساب‌ها منتقل می‌شود.

کاربرد: نگهداری ریز اطلاعات ریالی هر ماده، کنترل صحت ثبت‌ها با مقایسه‌ی مانده‌ی معین با مانده‌ی ریالی کاردکس آن ماده، و کنترل مجموع معین‌ها با حساب کنترل در دفتر کل.

با توجه به مثال «تولیدی آبادان»، حساب معین مواد در روش فایفو تنظیم شده است، حساب معین مواد در روش میانگین موزون متحرک را تنظیم کنید.

مبالغ بدهکار: موجودی اول دوره و خریدها و برگشت از تولید؛ مبالغ بستانکار: صدورها و برگشت به فروشنده، همه با مبالغ ستون‌های کاردکس میانگین موزون متحرک. (توجه: در کتاب در سند ۱۰۰۷ مبلغ صدور ۸/۲۴ به اشتباه ۱۶۰,۷۷۰ آمده است؛ مطابق کاردکس مبلغ درست $۷۹۴,۹۳ \times ۲۰۰ = ۱۵۸,۹۸۶$ ریال است و مانده‌ی کاردکس ۳۸۹,۵۱۴ با آن برابر می‌شود.)

دفتر معین مواد - موجودی مواد الف (روش میانگین موزون متحرک)

مبلغ	شرح (بستانکار)	مبلغ	شرح (بدهکار)
۵۸۵,۰۰۰	۸/۱۱ صدور به تولید	۴۸۰,۰۰۰	موجودی اول دوره
۳۲,۵۰۰	۸/۱۲ برگشت به فروشنده	۱۴۰,۰۰۰	۸/۴ خرید
۱۵۸,۹۸۶	۸/۲۴ صدور به تولید	۱۶۰,۰۰۰	۸/۱۰ خرید
		۳۶۰,۰۰۰	۸/۱۴ خرید
		۲۶,۰۰۰	۸/۱۸ برگشت از تولید
۷۷۶,۴۸۶	جمع بستانکار	۱,۱۶۶,۰۰۰	جمع بدهکار
		۳۸۹,۵۱۴	مانده‌ی پایان دوره (بدهکار)

با توجه به مثال «تولیدی آبادان» و فعالیت قبل، جدول زیر را تکمیل نمایید و مانده‌ی کاردکس مواد با حساب معین مواد در هر روش را تطبیق دهید.

(جدول: روش قیمت‌گذاری - مانده‌ی کاردکس مواد - مانده‌ی حساب معین مواد - نتیجه‌ی تطبیق؛ فایفو:

۴۳۲,۰۰۰ - ۴۳۲,۰۰۰ - مانده‌ها برابر هستند؛ میانگین موزون متحرک: ؟ - ؟ - ؟)

روش قیمت‌گذاری	مانده‌ی کاردکس مواد	مانده‌ی حساب معین مواد	نتیجه‌ی تطبیق
فایفو	۴۳۲,۰۰۰	۴۳۲,۰۰۰	مانده‌ها برابر هستند.
میانگین موزون متحرک	۳۸۹,۵۱۴	۳۸۹,۵۱۴	مانده‌ها برابر هستند.

محاسبه‌ی مانده‌ی معین میانگین: بدهکار $۱,۱۶۶,۰۰۰ (= ۴۸۰,۰۰۰ + ۱۴۰,۰۰۰ + ۱۶۰,۰۰۰ + ۳۶۰,۰۰۰ + ۲۶,۰۰۰)$
 منه‌ای بستانکار $۷۷۶,۴۸۶ (= ۵۸۵,۰۰۰ + ۳۲,۵۰۰ + ۱۵۸,۹۸۶)$ ریال. در هر دو روش کاردکس و معین یکدیگر را کنترل می‌کنند.

جدول مقایسه‌ی نتایج روش‌های مختلف (FIFO و میانگین موزون متحرک) مربوط به شرکت تولیدی آبادان را تکمیل نمایید.

(جدول: شرح - اولین صادره از اولین وارده - میانگین موزون متحرک؛ بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده طی دوره: ۶۷۳,۰۰۰ - ؟؛ بهای تمام‌شده‌ی موجودی مواد پایان دوره: ۴۳۲,۰۰۰ - ؟)

شرح	اولین صادره از اولین وارده	میانگین موزون متحرک
بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده طی دوره	۶۷۳,۰۰۰	۷۱۷,۹۸۶
بهای تمام‌شده‌ی موجودی مواد پایان دوره	۴۳۲,۰۰۰	۳۸۹,۵۱۴

در دوره‌ی قیمت‌های صعودی، روش فایفو مواد مصرف‌شده را کمتر و موجودی پایان دوره را بیشتر نشان می‌دهد. جمع مواد مصرف‌شده و موجودی پایان دوره در فایفو $۱,۱۰۵,۰۰۰$ و در میانگین $۱,۱۰۷,۵۰۰$ ریال است؛ تفاوت $۲,۵۰۰$ ریال به علت قیمت‌گذاری متفاوت برگشت به فروشنده ($۳۲,۵۰۰$ در برابر $۳۵,۰۰۰$) است.

شرکت تولیدی «اردبیل»، برای تولید محصولات، از مواد «ق» استفاده می‌کند. اطلاعات به‌دست‌آمده از انبار، مربوط به ورود و صدور مواد «ق» در شهریورماه سال ۱۳۹۷ چنین است:

۶/۱ - موجودی ابتدای دوره ۲۰۰ بسته از قرار هر واحد ۱,۰۰۰ ریال و ۶۰۰ بسته از قرار هر واحد ۱,۰۵۰ ریال

۶/۶ - صدور ۵۵۰ بسته به خط تولید مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۹۱۵

۶/۱۱ - خرید ۹۰۰ بسته از قرار هر واحد ۱,۱۰۰ ریال به صورت نقد، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۱۵۱

۶/۱۶ - خرید ۳۰۰ بسته از قرار هر واحد ۱,۲۰۰ ریال به صورت نسبه، مطابق قبض انبار ۱۵۲

۶/۱۸ - برگشت ۵۰ بسته از مواد صادره در تاریخ ۶/۶ از خط تولید به انبار

۶/۱۹ - صدور ۵۰۰ بسته به خط تولید مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۹۱۶

۶/۲۴ - برگشت ۱۰۰ بسته از مواد خریداری شده در تاریخ ۶/۱۶ به فروشنده

مطلوب است: ۱ تنظیم کاردکس مواد ۲ صدور اسناد حسابداری رویدادها ۳ تنظیم حساب معین موجودی مواد به شکل T ۴ محاسبه‌ی بهای تمام شده‌ی مواد مصرف شده و موجودی مواد پایان دوره، به روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

فرض‌ها: مالیات بر ارزش افزوده ۹٪ مانند مثال‌های کتاب؛ برگشت خرید ۶/۲۴ مربوط به خرید نسبه‌ی ۶/۱۶ است و بدهی به فروشنده را کاهش می‌دهد؛ طبق قاعده‌ی کتاب برگشت به فروشنده از ابتدای فهرست موجودی کسر می‌شود و تفاوت نرخ آن با نرخ فاکتور به «مغایرت نرخ انبار» می‌رود.

۱) کاردکس مواد (فایفو)

کارت حساب مواد «ق» - روش فایفو

تاریخ و شرح	وارده (مقدار×نرخ)	مبلغ وارده	صادره (مقدار×نرخ)	مبلغ صادره	موجودی (مقدار×نرخ)	مبلغ کل موجودی
۶/۱ موجودی اول دوره	۲۰۰×۱,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰			۲۰۰×۱,۰۰۰	۸۳۰,۰۰۰
	۶۰۰×۱,۰۵۰	۶۳۰,۰۰۰			۶۰۰×۱,۰۵۰	
۶/۶ صدور به تولید (حواله ۹۱۵)			۲۰۰×۱,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۵۰×۱,۰۵۰	۲۶۲,۵۰۰
			۳۵۰×۱,۰۵۰	۳۶۷,۵۰۰		
۶/۱۱ خرید نقدی (رسید ۱۵۱)	۹۰۰×۱,۱۰۰	۹۹۰,۰۰۰			۲۵۰×۱,۰۵۰	۱,۲۵۲,۵۰۰
					۹۰۰×۱,۱۰۰	
۶/۱۶ خرید نسبه (رسید ۱۵۲)	۳۰۰×۱,۲۰۰	۳۶۰,۰۰۰			۲۵۰×۱,۰۵۰	۱,۶۱۲,۵۰۰

	۹۰۰×۱,۱۰۰					
	۳۰۰×۱,۲۰۰					
۱,۶۶۵,۰۰۰	۳۰۰×۱,۰۵۰	(۵۲,۵۰۰)	(۵۰×۱,۰۵۰)			۶/۱۸ برگشت از تولید به انبار
	۹۰۰×۱,۱۰۰					
	۳۰۰×۱,۲۰۰					
۱,۱۳۰,۰۰۰	۷۰۰×۱,۱۰۰	۳۱۵,۰۰۰	۳۰۰×۱,۰۵۰			۶/۱۹ صدور به تولید (حواله ۹۱۶)
	۳۰۰×۱,۲۰۰	۲۲۰,۰۰۰	۲۰۰×۱,۱۰۰			
۱,۰۲۰,۰۰۰	۶۰۰×۱,۱۰۰		(۱۱۰,۰۰۰)	(۱۰۰×۱,۱۰۰)		۶/۲۴ برگشت به فروشنده
	۳۰۰×۱,۲۰۰					

۲) اسناد حسابداری

۶/۶ - صدور ۵۵۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۵۶۷,۵۰۰	
کنترل موجودی مواد		۵۶۷,۵۰۰
جمع	۵۶۷,۵۰۰	۵۶۷,۵۰۰

۶/۱۱ - خرید ۹۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۱,۱۰۰ ریال به صورت نقدی

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۹۹۰,۰۰۰	
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۸۹,۱۰۰	
موجودی نقد		۱,۰۷۹,۱۰۰
جمع	۱,۰۷۹,۱۰۰	۱,۰۷۹,۱۰۰

۶/۱۶ - خرید ۳۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۱,۲۰۰ ریال به صورت نسیه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۳۶۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۳۲,۴۰۰	
حساب‌های پرداختنی		۳۹۲,۴۰۰
جمع	۳۹۲,۴۰۰	۳۹۲,۴۰۰

۶/۱۸ - برگشت ۵۰ واحد مواد از تولید به انبار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۵۲,۵۰۰	
کنترل کالای در جریان ساخت		۵۲,۵۰۰
جمع	۵۲,۵۰۰	۵۲,۵۰۰

۶/۱۹ - صدور ۵۰۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۵۳۵,۰۰۰	
کنترل موجودی مواد		۵۳۵,۰۰۰
جمع	۵۳۵,۰۰۰	۵۳۵,۰۰۰

۶/۲۴ - برگشت ۱۰۰ واحد از مواد خریداری شده به فروشنده (کاهش بدهی به فروشنده)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب‌های پرداختنی	۱۳۰,۸۰۰	
کنترل موجودی مواد		۱۱۰,۰۰۰
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		۱۰,۸۰۰
مغایرت نرخ انبار		۱۰,۰۰۰
جمع	۱۳۰,۸۰۰	۱۳۰,۸۰۰

۳) حساب معین موجودی مواد

حساب معین موجودی مواد ق (شکل T)

شرح (بدهکار)	مبلغ	شرح (بستانکار)	مبلغ
موجودی اول دوره	۸۳۰,۰۰۰	۶/۶ صدور به تولید	۵۶۷,۵۰۰
۶/۱۱ خرید	۹۹۰,۰۰۰	۶/۱۹ صدور به تولید	۵۳۵,۰۰۰
۶/۱۶ خرید	۳۶۰,۰۰۰	۶/۲۴ برگشت به فروشنده	۱۱۰,۰۰۰
۶/۱۸ برگشت از تولید	۵۲,۵۰۰		
جمع بدهکار	۲,۲۳۲,۵۰۰	جمع بستانکار	۱,۲۱۲,۵۰۰
مانده‌ی پایان دوره (بدهکار)	۱,۰۲۰,۰۰۰		

۴) بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده و موجودی پایان دوره

محاسبه‌ی بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده طی دوره (روش فایفو)

شرح	مقدار	مبلغ (ریال)
موجودی مواد اول دوره	۸۰۰	۸۳۰,۰۰۰
اضافه می‌شود: بهای تمام‌شده‌ی مواد خریداری‌شده طی دوره (پس از کسر برگشت به فروشنده)	۱,۱۰۰	۱,۲۴۰,۰۰۰
بهای تمام‌شده‌ی مواد آماده‌ی مصرف	۱,۹۰۰	۲,۰۷۰,۰۰۰
کسر می‌شود: موجودی مواد پایان دوره	۹۰۰	۱,۰۲۰,۰۰۰
بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده طی دوره	۱,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰

توشه‌ای برای موفقیت

کار عملی

صفحه ۹۴

۷۵

شرکت تولیدی «اهواز»، برای تولید محصولات، از مواد «د» استفاده می‌کند. اطلاعات به‌دست‌آمده از انبار،

مربوط به ورود و صدور مواد «د» در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۷ چنین است:

۲/۱ - موجودی ابتدای دوره ۲۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۲,۰۰۰ ریال

۲/۵ - خرید ۳۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۲,۱۲۰ ریال به‌صورت نقد، مطابق قبض انبار شماره‌ی ۶۲۱

۲/۹ - صدور ۳۰۰ کیلوگرم به خط تولید مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۳۰۱۰

۲/۱۱ - خرید ۵۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۲,۲۴۰ ریال به‌صورت نسیه، مطابق قبض انبار ۶۲۲

۲/۲۰ - برگشت ۱۰۰ کیلوگرم از مواد خریداری‌شده در تاریخ ۲/۵ به فروشنده

۲/۲۱ - خرید ۲۰۰ کیلوگرم از قرار هر واحد ۲,۵۲۵ ریال به‌صورت نسیه، مطابق قبض انبار ۶۲۳

۲/۲۲ - برگشت ۱۵ کیلوگرم از مواد صادره در تاریخ ۲/۹ از خط تولید به انبار

۲/۲۶ - صدور ۴۰۰ کیلوگرم به خط تولید مطابق حواله‌ی انبار شماره‌ی ۳۰۱۱

مطلوب است: ۱ تنظیم کاردکس مواد ۲ صدور اسناد حسابداری رویدادها ۳ تنظیم حساب معین موجودی مواد به شکل ۴ T محاسبه‌ی بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده و موجودی مواد پایان دوره، به روش میانگین موزون متحرک

فرض‌ها: مالیات بر ارزش‌افزوده ۹٪ مانند مثال‌های کتاب؛ وجه برگشت خرید ۲/۲۰ (که خرید ۲/۵ نقدی بوده) نقد دریافت شده است؛ نرخ میانگین با دو رقم اعشار گرد شده و برگشت به فروشنده با آخرین نرخ میانگین کاردکس ثبت و تفاوت آن با نرخ فاکتور به «مغایرت نرخ انبار» منتقل می‌شود.

۱) کاردکس مواد (میانگین موزون متحرک)

کارت حساب مواد «د» - روش میانگین موزون متحرک

تاریخ و شرح	وارده (مقدار×نرخ)	مبلغ وارده	صادره (مقدار×نرخ)	مبلغ صادره	موجودی (مقدار×نرخ) (میانگین)	مبلغ کل موجودی
۲/۱ موجودی اول دوره	۲۰۰×۲,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰			۲۰۰×۲,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰
۲/۵ خرید نقدی (رسید ۶۲۱)	۳۰۰×۲,۱۲۰	۶۳۶,۰۰۰			۵۰۰×۲,۰۷۲	۱,۰۳۶,۰۰۰
۲/۹ صدور به تولید (حواله ۳۰۱۰)			۳۰۰×۲,۰۷۲	۶۲۱,۶۰۰	۲۰۰×۲,۰۷۲	۴۱۴,۴۰۰
۲/۱۱ خرید نسبه (رسید ۶۲۲)	۵۰۰×۲,۲۴۰	۱,۱۲۰,۰۰۰			۷۰۰×۲,۱۹۲	۱,۵۳۴,۴۰۰
۲/۲۰ برگشت به فروشنده	(۱۰۰×۲,۱۹۲)	(۲۱۹,۲۰۰)			۶۰۰×۲,۱۹۲	۱,۳۱۵,۲۰۰
۲/۲۱ خرید نسبه (رسید ۶۲۳)	۲۰۰×۲,۵۲۵	۵۰۵,۰۰۰			۸۰۰×۲,۲۷۵.۲۵	۱,۸۲۰,۲۰۰

۲/۲۲	برگشت از تولید به انبار			(۱۵×۲,۰۷۲)	(۳۱,۰۸۰)	۸۱۵×۲,۲۷۱.۵۱	۱,۸۵۱,۲۸۰
۲/۲۶	صدور به تولید (حواله ۳۰۱۱)			۴۰۰×۲,۲۷۱.۵۱	۹۰۸,۶۰۴	۴۱۵×۲,۲۷۱.۵۱	۹۴۲,۶۷۶

۲) اسناد حسابداری

۲/۵ - خرید ۳۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۲,۱۲۰ ریال به صورت نقدی

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۶۳۶,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۵۷,۲۴۰	
موجودی نقد		۶۹۳,۲۴۰
جمع	۶۹۳,۲۴۰	۶۹۳,۲۴۰

۲/۹ - صدور ۳۰۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۶۲۱,۶۰۰	
کنترل موجودی مواد		۶۲۱,۶۰۰
جمع	۶۲۱,۶۰۰	۶۲۱,۶۰۰

۲/۱۱ - خرید ۵۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۲,۲۴۰ ریال به صورت نسیه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۱,۱۲۰,۰۰۰	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱۰۰,۸۰۰	
حساب‌های پرداختنی		۱,۲۲۰,۸۰۰
جمع	۱,۲۲۰,۸۰۰	۱,۲۲۰,۸۰۰

۲/۲۰ - برگشت ۱۰۰ واحد از مواد خریداری شده به فروشنده و دریافت وجه آن

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	۲۳۱,۰۸۰	
مغایرت نرخ انبار	۷,۲۰۰	
کنترل موجودی مواد		۲۱۹,۲۰۰
سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		۱۹,۰۸۰
جمع	۲۳۸,۲۸۰	۲۳۸,۲۸۰

۲/۲۱ - خرید ۲۰۰ واحد مواد به نرخ هر واحد ۲,۵۲۵ ریال به صورت نسیه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۵۰۵,۰۰۰	
سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۵,۴۵۰	
حساب های پرداختی		۵۵۰,۴۵۰
جمع	۵۵۰,۴۵۰	۵۵۰,۴۵۰

۲/۲۲ - برگشت ۱۵ واحد مواد از تولید به انبار

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل موجودی مواد	۳۱,۰۸۰	
کنترل کالای در جریان ساخت		۳۱,۰۸۰
جمع	۳۱,۰۸۰	۳۱,۰۸۰

۲/۲۶ - صدور ۴۰۰ واحد مواد به تولید

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
کنترل کالای در جریان ساخت	۹۰۸,۶۰۴	
کنترل موجودی مواد		۹۰۸,۶۰۴
جمع	۹۰۸,۶۰۴	۹۰۸,۶۰۴

۳) حساب معین موجودی مواد

حساب معین موجودی مواد د (شکل T)

شرح (بدهکار)	مبلغ	شرح (بستانکار)	مبلغ
--------------	------	----------------	------

۶۲۱,۶۰۰	۲/۹ صدور به تولید	۴۰۰,۰۰۰	موجودی اول دوره
۲۱۹,۲۰۰	۲/۲۰ برگشت به فروشنده	۶۳۶,۰۰۰	۲/۵ خرید
۹۰۸,۶۰۴	۲/۲۶ صدور به تولید	۱,۱۲۰,۰۰۰	۲/۱۱ خرید
		۵۰۵,۰۰۰	۲/۲۱ خرید
		۳۱,۰۸۰	۲/۲۲ برگشت از تولید
۱,۷۴۹,۴۰۴	جمع بستانکار	۲,۶۹۲,۰۸۰	جمع بدهکار
		۹۴۲,۶۷۶	مانده‌ی پایان دوره (بدهکار)

۴) بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده و موجودی پایان دوره

محاسبه‌ی بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده طی دوره (روش میانگین موزون متحرک)

مبلغ (ریال)	مقدار	شرح
۴۰۰,۰۰۰	۲۰۰	موجودی مواد اول دوره
۲,۰۴۱,۸۰۰	۹۰۰	اضافه می‌شود: بهای تمام‌شده‌ی مواد خریداری‌شده طی دوره (پس از کسر برگشت به فروشنده)
۲,۴۴۱,۸۰۰	۱,۱۰۰	بهای تمام‌شده‌ی مواد آماده‌ی مصرف
۹۴۲,۶۷۶	۴۱۵	کسر می‌شود: موجودی مواد پایان دوره
۱,۴۹۹,۱۲۴	۶۸۵	بهای تمام‌شده‌ی مواد مصرف‌شده طی دوره

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

